

Kraj vyhlásí ceny za přínos v oblasti životního prostředí

str. 3

Blíží se konec pústu v kultuře

str. 11

Jurka se prošermoval na olympiádu

str. 12

ČÍSLO 5 ■ KVĚTEN 2021 ■ ROČNÍK 20

NÁKLAD 285 000 VÝTISKŮ

DISTRIBUOVÁNO ZDARMA VŠEM DOMÁCNOSTEM V KRAJI

Kraj pomůže rybářům na Bečvě

Dvě stě tisíc korun dostane od Olomouckého kraje rybářský svaz na úhradu části nákladů, které mu vznikly loňskou ekologickou havárií na řece Bečvě. Z dosud neznámého místa unikl prudký jed a zahubil tuny ryb i dalších vodních živočichů. Případem se od loňského podzimu zabývá Česká inspekce životního prostředí a policie.

„Na jednání se zástupci rybářů jsme se dohodli, že jim kraj poskytne peníze na to, aby se s katastrofou na Bečvě dokázali lépe vypořádat. Chtěl bych poděkovat rybářům i složkám záchranného systému za to, jak rychle a profesionálně reagovali,“ uve-

dl Josef Suchánek, hejtmán Olomouckého kraje.

Loňská otrava Bečvy patří mezi největší ekologické havárie v novodobých dějinách Olomouckého kraje. Kvůli jedu neuhynuly jen ryby, ale také raci a další vodní živočichové. Oficiální závěry vyšetřování příčin neštěstí a pojmenování jejich viníků se zatím veřejnost nedočkala. A to přesto, že od události uběhlo už osm měsíců.

„Opakovaně vyjadřuji údiv a nespokojenost s vý-

vojem vyšetřování, které ani po tak dlouhé době nepřináší odhalení viníka této bezprecedentní ekologické havárie,“ uvedl hejtmán Suchánek.

Kromě pomoci s úhradou nákladů spojených s likvidací následků otravy v Bečvě, pomůže kraj také na poli legislativním. „Olomoucký kraj ve spolupráci se Zlínským a dalšími kraji shromáždil připomínky k novele vodního zákona, která má podobné události řešit,“ dodal Martin Šmída, radní Olomouckého kraje pro oblast životního prostředí. Podrobnosti k připomínkovanému zákonu najdou čtenáři uvnitř aktuálního vydání Krajánka. (red)

Peníze poslouží k likvidaci následků ekologické havárie.

PIETA V ROUŠCE

Hejtmán Olomouckého kraje Josef Suchánek společně s prvním náměstkem Ivem Slavotínkem a uvolněnou členkou zastupitelstva Miladou Sokolovou uctil ve středu 5. května památku obětí tragédie v Javoříčce. Nacisté na samém sklonku druhé světové války zastřelili v obci 38 mužů a vesnici vypálili. foto: Olomoucký kraj

SLOVO HEJTMANA

Vážené čtenářky, vážení čtenáři, tématem květnového vydání Krajánka je životní prostředí a vše, co s tím souvisí. Je to hezký námět pro veřejnou diskuzi. A zároveň je to mé srdeční téma. Ačkoli se ve vztahu k přírodě a životnímu prostředí podařilo realizovat spoustu prospěšných kroků, hodně jich učinit ještě zbývá. Čeká nás dlouhá cesta, ale jinudy se vydat nemůžeme.

Často se mluví o takzvaném udržitelném rozvoji. Je to slovní spojení, které má vyjadřovat rozvoj společnosti, který se však neděje na úkor přírody a životního prostředí, nýbrž v souladu s ním. Olomoucký kraj se snaží a snažit se bude i nadále, aby se v regionu žilo lidem lépe a aby příroda aktivitami člověka netrpěla. Třeba oblíbené kotlíkové dotace jsou toho typickým příkladem. Nebo dota-

ce pro včelaře a hospodárné nakládání s vodou. Podpora projektům pro zadržování vody v krajině (malé mokřady, remízky). To všechno jsou kroky, kterými společně přispíváme k ekologii a zdravějšímu životnímu prostředí.

Nakonec chci zdůraznit věc možná nejdůležitější – ochrana přírody není jen záležitostí dotací, ale hlavně změny způsobu myšlení. Každý obyvatel našeho kraje může přispět k tomu, abychom měli lepší životní prostředí. Tady nejde jen o záchranu planety, ale o záchranu nás lidí. Protože planeta si bez člověka poradí, člověk bez přírody nikoli.

Josef Suchánek
hejtmán Olomouckého kraje

ČÍSLO MĚSÍCE

780 000

Tolik korun letos rozdělí Olomoucký kraj mezi včelaře v regionu. Podpora slouží jak začínajícím, tak i zkušeným chovatelům. O dotace mohli zájemci žádat začátkem jara a jako vždy byl o ně velký zájem. (red)

Kraj pomůže farmářským trhům a regionálním značkám

Olomoucký kraj letos podpoří pořádání farmářských trhů v regionu i regionální značky, které se zaměřují na místní výrobce. Na oba dotační tituly jde rovných 650 tisíc korun. Farmářské trhy jsou v kraji velmi oblíbené.

„Farmářské trhy jsou skvělým způsobem, jak propojit farmáře a jejich zákazníky. Důležitá je regionální produkce potravin, což mimo jiné souvisí i se zaměstnaností. Proto je pro Olomoucký kraj podpora farmářských trhů důležitá,“ vysvětluje Jan Šafařík, náměstek hejtmana Olomouckého kraje.

Ruku v ruce s produkcí regionálních výrobků jde i jejich značení. A právě na něj se zaměřuje druhý dotační titul.

„Regionální značky jsou známkou kvality, a o tu by mělo jít především. Navíc,

Farmářské trhy nabízí čerstvé potraviny vyrobené přímo v našem regionu. foto: red

regionální značky nejsou jen propagací konkrétních výrobků, ale celého Olomouckého kraje,“ zdůraznil náměstek Šafařík.

Kvůli protiepidemickým opatřením letos farmářské trhy oproti minulým roků měškají. Už brzy by však mohli farmáři dorazit do všech větších měst v kraji tak, jak to k potěše zákazníků dělali v minulosti. (red)

Sháníte nejbližšího lékaře? Hledání ulehčí internetový formulář

Potíže s vyhledáváním nových praktických lékařů nebo například dentistů ulehčí lidem webové stránky ministerstva zdravotnictví. Situaci s úbytkem doktorů řeší také Olomoucký kraj, aktuálně například na severu regionu.

„Důležité je říci, že zajištění lékařské péče je především povinností zdravotních pojišťoven. Pokud aktuálně nemáte svého lékaře, obraťte se na svoji zdravotní pojišťovnu. Nebo je možné si prostřednictvím webových stránek ministerstva zdravotnictví nejbližšího lékaře vyhledat,“ uvedl Jan Šafařík, náměstek hejtmana Olomouckého kraje pro oblast regionálního rozvoje.

Pro Olomoucký kraj je zajištění zdravotní péče

v regionu prioritou. Hejtmánství proto aktivně pomáhá obcím, kde lékař chybí, s hledáním nových doktorů.

„Olomoucký kraj plánoval spolu se zástupci olomoucké lékařské fakulty a studentských spolků na letošní rok přípravu nového stipendijního programu pro stabilizaci mladých lékařů v našem regionu. Slibný plán však zhatila pandemická situace, během které všechny tři strany musí plnit jiné úkoly. Jakmile to situace dovolí, k tomuto plánu se vrátíme. Prozatím Olomoucký kraj podporuje předatestační přípravu mladých lékařů, k tomuto účelu je pro letošní rok v rozpočtu vyhrazena částka 1,5 milionu korun,“ dodal Dalibor Horák, krajský náměstek pro zdravotnictví. (red)

Olomoucký kraj zadá forenzní audit Správy silnic

Vedení olomouckého hejtmánství zareagovalo na informace, které se týkají možného ovlivňování veřejných zakázek Správy silnic Olomouckého kraje. Krajská rada se dohodla, že v případě podezření na korupční jednání budou postupovat rychle a razantně.

„Rada Olomouckého kraje schválila provedení forenzního auditu k prošetření zakázek v příspěvkové organizaci Správa silnic Olomouckého kraje,“ uvedl Josef Suchánek, hejtmán Olomouckého kraje.

Kauza odstartovala zveřejněním informací, které plynou ze záznamů Jaroslava Faltýnky. Některé z nich naznačují, že zakázky na dopravní stavby v Olomouckém kraji v minulosti nemusely probíhat transparentním způsobem.

„Informace, které se objevily v médiích, vůbec ne-

Hejtmánství oznámilo, že zadá hloubkový audit Správy silnic Olomouckého kraje. Chce tak prošetřit podezření na možné korupční jednání, na které upozornila média. foto: Olomoucký kraj

beru na lehkou váhu. Naším cílem je prověřit systém a zadávání veřejných zakázek,“ zdůraznil Michal Zácha, náměstek hejtmana Olomouckého kraje pro dopravu.

Transparentní hospodaření a nakládání s finanč-

ními prostředky je pro hejtmánství absolutní prioritou. „Věřím, že krajem zadáný hloubkový audit pomůže vnést do celé kauzy více světla. Jakákoli korupce při zadávání veřejných zakázek je absolutně nepřijatelná,“ dodal Ivo

Slavotínek, první náměstek hejtmana Olomouckého kraje.

Výsledky auditu mají být známy do několika měsíců. Kraj rovněž deklaroval, že v případě potřeby poskytne maximální součinnost také policii. (red)

Hejtmánství podpoří obnovu značení turistických tras

Podporu údržby pěšího, lyžařského a cyklistického pásového značení turistických tras v Olomouckém kraji schválili na svém posledním zasedání krajská zastupitelé. Klub českých turistů letos díky půlmilionové dotaci obnoví značení třetiny z téměř čtyř tisíc kilometrů turistických cest v regionu.

„Řádné značení má pro turisty zásadní význam. Bez něho se jen těžko dostanou do cíle své cesty. Na jeho obnovu proto kraj přispívá pravidelně,“ uvedla Milada Sokolová, úvolněná členka zastupitelstva Olomouckého kraje pro oblast vnějších vztahů a cestovního ruchu.

Klub českých turistů použije dotaci nejen na obnovu značení, provede také revizi a průzkum nových, neprůchodných

V Olomouckém kraji vedou téměř čtyři tisíce kilometrů turistických tras. foto: red

nebo poničených tras pro pěší, lyžaře a cyklisty. Zaměří se i na výměnu poškozených směrovek, tabulek a map.

„Jen pro představu, na území Olomouckého kraje najdeme více než tři stovky směrovníků, přes

osmdesát stojanů map a na čtyři desítky rámu map – to všechno musí kvalifikovaní značkaři obejít a postarat se o údržbu,“ doplnila Sokolová.

Část krajské dotace použije klub na popularizaci svých aktivit. (red)

SMSKY Z KRAJE

Hranice zvýší ochranu před velkou vodou

Videoanimace znázorňující podobu Bečvy poté, co dojde k realizaci některých protipovodňových opatření, mohou lidé zhlédnout na webu Hranic. Tamní radnice využije aktivity vodohospodářů k tomu, aby část města v okolí řeky revitalizovala.

Šumperk jede na květinové vlně

Před nedávnem šumperská radnice oznámila, že i letos bude pokračovat s údržbou květinových luk. A teď tamní informační centrum vyhledává první ročník soutěže o nejhezčí květinovou výzdobu oken, dveří a vchodových prostranství.

Šternberk stavi nový bazén

Radost všem plavcům udělal Šternberk. Město totiž začalo se stavbou nového krytého bazénu. Ten pojme až tři sta návštěvníků a hotový bude do osmnácti měsíců. Areál vyrostě v sousedství tamní nemocnice.

Průpich zabolí hlavně řidiče

Stavba nového silničního průpichu v Přerově zkomplikuje dopravu ve městě. Objížďky čekají na řidiče osobních i nákladních aut a nevyhnou se ani veřejné dopravě. Hotovo má být do konce srpna. (red)

Na venkov půjdou desítky milionů korun, rozhodli krajské radní

Třiatřicet milionů korun letos pomůže obcím v Olomouckém kraji k lepšímu rozvoji infrastruktury. Čerpání peněz z dotačního titulu, který je součástí Programu obnovy venkova, probírali na svém posledním jednání krajské zastupitelé.

„Peníze jsou určeny například na opravu cest a chodníků, stavbu protipovodňových opatření nebo úpravu veřejného prostranství. Dotační prostředky lze použít třeba i na modernizaci veřejného osvětlení nebo rozhlasu,“ uvedl Jan Šafařík,

náměstek hejtmana Olomouckého kraje pro oblast regionálního rozvoje.

Hejtmánství vyhovělo téměř devadesáti žadatelům o finanční podporu. Každý z nich dostane nejméně padesát tisíc korun, naopak maximální výše dotace činí půl milionu.

„O tento dotační titul je tradičně vysoký zájem. Svědčí to o tom, že starostové nestojí s rukama v kapsách a chtějí venkov rozvíjet. To je jednoznačně velmi dobrá zpráva,“ dodal Šafařík.

Popisovaný dotační titul není jediný, který je sou-

částí Programu obnovy venkova. Patří sem také podpora pořízení územně plánovací a projektové dokumentace. Další peníze poslouží k udržení malých venkovských podniků. Celkem tak na venkov zamíří 40 milionů korun. (red)

Kraj letos opět vyhlásí ceny za životní prostředí

Ve čtyřech různých kategoriích bude letos Olomoucký kraj udělovat ceny životního prostředí za rok 2021. Ocenění mohou získat jednotlivci, firmy i obce. Nominace lze podávat od května do 20. června. Udílení cen proběhne na podzim.

„Nominaci na udělení Ceny Olomouckého kraje za přínos v oblasti životního prostředí 2021 může navrhnout jakýkoliv občan nebo i organizace především z území Olomouckého kraje,“ uvedl Martin Šmída, krajský radní zodpovědný za životní prostředí.

Tři kategorie cen bude hodnotit odborně složená porota. Prostřednictvím internetového hlasování pak lidé rozhodnou o ceně veřejnosti.

„Chceme tímto způsobem poděkovat jednotlivcům, obcím, ale i spolkům či firmám za to, že se zodpovědně starají o životní prostředí v Olomouckém kraji,“ dodal Šmída.

Vloni v anketě uspěly například Arcibiskupské lesy Olomouc, Správa CHKO Litovelské Pomoraví nebo zemědělské družstvo z Hanovic. Podrobnosti k anketě i aktuality z její přípravy najdou zájemci na webu CenyKraje.cz. (red)

Do udílení cen životního prostředí se letos formou hlasování zapojí i veřejnost. Ta také může zasílat nominace. foto: Olomoucký kraj

SLOVO ODBORNÍKA

Příroda neovládá lidskou řeč, avšak je potřebné vnímat její volání. Například když volá svou jarní silou. Opakovaně, každý rok. Uklidňujícím způsobem. Barvami, vůní, zpěvem, životním rozmachem. Dává nám tak najevo jednu z podob své přirozenosti. Příroda volá mnohokrát, různým způsobem, lze zachytit i odstíny jara. V posledních letech je toto roční období kratší, jako by skoro nebylo. Nejprve se zdálo, že zima přechází přímo do léta, letos zima oddaluje jeho příchod a propuká najednou, aby se v mžiku odehrálo vše, co má, a přišlo léto. Tato zkrácená jara pak šeptají cosi o ohrožení přírody. Ta se brání: někdy suchem, jindy povodněmi, nemocemi lesních porostů, otráveným vzduchem, vodou, potravinami. Dokonce se brání evolučně a dosud neznámými nemocemi se snaží ohrozit přemnožené druhy, které ohrožují její rozmanitou tvořivost. Je v našem zájmu naslouchat s úctou přírodnímu dění a potřebám krajiny. Protože platí, co říká Zdeněk Kratochvíl: „Příroda je silnější než naše zjednodušené představy o ní, takže nám je časem zkoriguje, někdy přitom žasne, jindy málem propadáme bezraději, když vidíme, jak se nám naše hrady z písku hrotí.“

Michal Bartoš, ředitel Centra ekologických aktivit Sluňákov

Dobrá zpráva pro řidiče. Sesunutou silnici u Hanušovic se podařilo opravit dříve

Od pondělí 10. května je znovu průjezdná silnice II/369 u Hanušovic. Její část se sesunula do koryta Moravy letos v únoru, komunikace kvůli tomu byla uzavřená. Jde o důležitou dopravní tepnu na severu regionu. Její otevření řidičům výrazně uleví.

„Dobrou zprávou je, že se i navzdory nepříliš příznivému počasí podařilo práce dokončit s tříty-

denním předstihem. Správa silnic připravila tuto investiční akci i s ohledem na důležitost komunikace v rekordním čase,“ uvedl Michal Zácha, náměstek hejtmána Olomouckého kraje pro oblast dopravy.

Jedná se přitom o provizorní opravu do doby, než se podaří celý úsek nově vybudovat. Silnice je teď průjezdná jedním jízdním pruhem. Náklady na provizorní opravu cesty a její

zprůjezdnání činily zhruba tři miliony korun. Jednosměrný provoz budou na místě řídit semaforey.

„Průjezd není omezen tonáží. To znamená, že po provizorně opraveném úseku mohou projíždět osobní i nákladní auta,“ dodal Zácha.

Olomoucký kraj zároveň připravuje kompletní opravu vozovky. Ta bude technologicky mimořádně náročná – počítá totiž

Silnice u Hanušovic je zatím opravena provizorně. Na přípravě kompletní rekonstrukce vozovky Správa silnic pracuje. foto: Ol. kraj

s vybudováním úplně nové části komunikace a zajiště-

ním svahu nad silnicí i koryta řeky. (red)

**Nenašli jste ve své schránce měsíčník Krajánek?
Nebo nepřišel vašim sousedům a přátelům?
Napište nám a my sjednáme nápravu:
distribuce.krajaneck@regvyd.cz**

Využití dotací EU na maximum. V Uničově a Zábřeze vzniknou nové základny pro záchranáře

Jen na dva a půl milionu korun může vyjít Olomoucký kraj stavba zcela nové základny zdravotnické záchranné služby v Uničově. Zbytek, tedy zhruba 17 milionů korun, chce hejtmanství pokrýt z dotací od EU a státu. Chystá se také pořízení další sanitky.

„Věřím, že se žádost o dotace budeme úspěšně. Jedná se o zcela nový a moderní objekt, který pojme dva sanitní vozy a nabídne také zázemí pro osádky sanitky. Zastavěný prostor bude zhruba 400 metrů čtverečních,“ přiblížil podobu budoucí základny Dalibor Horák, náměstek hejtmána Olomouckého kraje pro zdravotnictví.

Hejtmanství bleskově zareagovalo na dotační

příležitost, kterou nabídla Evropská unie. Ta chce prostřednictvím obřího dotačního balíku pomoci členským státům s překonáním následků koronavirové krize.

„V této souvislosti připravujeme velké množství projektů, protože více než kdy jindy platí, že kdo je připraven, není překvapen, a v případě projektů EU je včasné podání žádosti zásadním předpokladem úspěšného získání dotace. Proto plánujeme žádat o první projekty z REACT-EU v první minutě po zahájení příjmu žádostí,“ řekl Radim Sršeň, radní Olomouckého kraje zodpovědný za dotace a vedoucí pracovní skupiny REACT-EU.

„Jde o obrovskou šanci, kterou by byla chyba nevyužit. Dotace z EU mohou pokrýt 85 procent nákladů na stavbu výjezdové základny a dalších pět procent pak pokryje dotace ze státního rozpočtu. Stejnou cestou postupujeme i v případě připravované výstavby výjezdové stanice záchranné služby v Zábřeze. Nad rámec finančních prostředků, vyhrazených v této oblasti pro Olomoucký kraj, je připraven i náhradní projekt a žádost o dotaci na výstavbu nové výjezdové základny ve Šternberku. Jde nám o to, maximálně využít dotační programy, které Unie nabízí,“ zdůraznila Zdeňka Dvořáková Kocourková, radní Olomouckého kraje odpovědná za oblast

investic a evropských projektů.

Další nové sanitky

Kromě nových výjezdových základen plánuje hejtmanství pořídit také nové sanitní vozy. I v tomto případě chce většinu nákladů pokrýt z dotací EU.

„Chceme pořídit ve dvou etapách celkem 28 nových sanitních vozů včetně vybavení, mezi které patří například plicní ventilátory, transportní nosítka a křesla. Vozy budou mít k dispozici také GPS navigaci,“ vyjmenoval některé prvky vybavy Horák.

O finanční podporu požádá kraj v průběhu května. První dodávka moderně vybavených sanitek do regionu dorazí v průběhu roku 2021, další vozidla dostanou záchranáři v následujících letech. (red)

Do podpory životního prostředí půjdou miliony korun

Se životním prostředím souvisí sucha i povodně. I do těchto oblastí míří krajská podpora. foto: Olomoucký kraj

Dotace na zavčelební krajiny, obnovu lesů nebo lepší nakládání s vodou – tímto způsobem a ještě několika dalšími podporuje Olomoucký kraj životní prostředí v regionu. Další peníze poslouží například na provoz záchranných stanic zvířat.

„Dotační programy jsou nastaveny tak, aby vedly ke smysluplné ochraně životního prostředí. Naším cílem je pestrá a zdravá krajina,“ uvedl Martin Šmída, radní Olomouckého kraje pro oblast životního prostředí a zemědělství.

Například o včelařské dotace je mezi žadateli dlouhodobě velký zájem. Letošní kolo přijímací dotací už skončilo a probíhá jeho vyhodnocování. Ještě stále mohou obce žádat kraj například o peníze na řešení mimořádných událostí v oblasti vodohospodářské infrastruktury – patří mezi ně například opravy vodovodů, kanalizací nebo stavba protipovodňových opatření.

„Mimo to hejtmanství podporuje také obnovu lesních ekosystémů, které v regionu výrazně poškodila kůrovcová kalamita,“ zdůraznil radní Šmída. (red)

Jerlín z Prostějova má 120 let. Na svůj věk vypadá skvěle

Prostějovský jerlín se pyšní hustou korunou. Uspěje v anketě Strom roku? foto: MÚ Prostějov

Jerlín japonský, strom z Petrského náměstí v Prostějově, bude bojovat o titul Strom roku 2021. V prestižní anketě si poměří síly s dalšími zelenými velikány celého Česka.

„Strom dotváří klidné prostředí sakrálních staveb – kostela svatého Petra a Pavla a blízké zvonice. Jerlín japonský, jehož obvod kmene činí 300 centimetrů, byl za památný prohlášen 15. června 2001,“ uvedla náměstkyně prostějovského primátora Milada Sokolová.

Prostějovský nominant je více než 120 let sta-

lý. O titul se utká s dalšími zhruba osmdesáti stromy. Odborná porota vybere tučt finalistů a ti budou ve veřejném hlasování soutěžit o přízeň veřejnosti. Vítěz se může těšit nejen na čestný titul, ale také na odborné arboristické ošetření.

„Jerlín pamatuje vznik Československa, rozvoj města, nové ulice a cesty, které kolem něj vznikaly. Zažil válečnou vřavu i obsazení Prostějova vojsky Varšavské smlouvy, události listopadu 89 a porevoluční vývoj,“ zdůraznila Sokolová. (red)

Kdo získá vládu nad Stříbrným jehlanem? Rozhodne se v říjnu

V minulosti bylo udělování Stříbrných jehlanů velkou společenskou událostí. Letos bude záležet na dalším vývoji epidemiologické situace. foto: MÚ Mohelnice

Mohelnice letos opět vyhláší anketu Stříbrný jehlan. Jde v ní o to ocenit významné osobnosti nebo spolky, které působí ve městě. Nominace přijímá radnice do konce června, jména vítězů město oznámí na podzim.

„Stříbrné jehlany budeme letos rozdávat popáté. Chceme tak poděkovat lidem, na které můžeme být pyšní a kteří se zasloužili o rozvoj našeho města,“ uvedl Pavel Kuba, starosta Mohelnice.

Cena se tradičně předává v šesti kategoriích, protože šest jehlanů je i ve znaku města. Ocenění si mohou lidé odnést za statečnost nebo například za přínos v oblasti kultury, umění a sportu.

„Slavnostní předání cen proběhne 21. října v domě kultury, a to za předpokladu, že to epidemická situace umožní,“ dodal starosta Kuba.

Na webu mohelnické radnice najdou zájemci nominční formulář i pravidla, jimiž se anketa řídí. (red)

Jeseník plánuje nové byty

Jesenická radnice se aktuálně zabývá možností rozšíření nabídky bytů ve městě. Ta by měla být orientována hlavně na mladé rodiny a místní obyvatele. Nová bytová výstavba má vzniknout v lokalitě Dukelské ulice formou družstevního bydlení. „Dostupné družstevní bydlení je cenově přívětivé a určené zejména pro rodiny, které mají potíže se získáním vlastního bydlení. Na byty budou moci dosáhnout pouze osoby s trvalým pobytem ve městě,“ uvedla Zdeňka Blišťanová, starostka Jeseníka.

Radnice se tak chce vyhnout tomu, aby se nové byty staly předmětem spekulací, což by mohlo výrazně zvednout jejich ceny. Právě předražené nemovitosti mladým lidem brání v pořízení vlastního bydlení.

Nové byty v Jeseníku chce radnice přidělovat místním lidem. foto: red

„Proto jdeme cestou dostupného družstevního bydlení, kde pravidla družstva bude určovat město. To si stanoví, kdo se může stát druž-

stevníkem, tedy kdo bude v domě bydlet,“ uvedl Tomáš Vlazlo, místostarosta města.

O nové výstavbě se uvažuje v lokalitě Dukelské ulice. Prvním krokem k realizaci bude změna územního plánu. (red)

Zdravotnická škola se připravuje na otevření

Už po letních prázdninách začne v Přerově fungovat nová vyšší odborná zdravotnická škola. Ta už také přijímá přihlášky ke studiu. Zájemci se mohou hlásit do 31. května.

„Kvalitní personál je pro rozvoj zdravotnictví v kraji naprosto zásadní. Proto jsem rád, že se projekt zdravotnické školy v Přerově podařilo dotáhnout do finále a má krajskou podporu,“ uvedl Dalibor Horák, náměstek hejtmana Olomouckého kraje pro oblast zdravotnictví.

Myšlenka založit v Přerově novou „zdravku“ vznikla před třemi lety u vedení společnosti AGEL, která je zřizovatelem školy. „Impulzem byl dlouhodobý nedostatek středního

Škola pojme zhruba 120 studentů. Do školních lavic usednou i „dálkaři“. foto: red

zdravotnického personálu. Náš záměr podpořilo vedení Přerova, Olomoucký kraj a také olomoucké arcibiskupství,“ uvedl ředitel AGEL Vyšší odborné školy

zdravotnické Vladimír Janus.

Nová škola vznikne v budově bývalé přerovské „zdravky“, která prošla rekonstrukcí. Zdravot-

nická VOŠ nabídne zájemcům vzdělání jak v prezenční, tak i v kombinované formě. Pojmout má až 120 studentů v celkem šesti třídách. (red)

Na Prostějovsku vznikne více než stovka pracovních míst

Dvě nové výrobní haly vyrostou v areálu prostějovské společnosti WINDMÖLLER & HÖLSCHER Machinery. V nových moderních budovách by se mělo začít vyrábět už v létě příštího roku. To s sebou přinese vytvoření více než stovky nových pracovních míst. Na konci března byly v regionu bez zaměstnání více než dva tisíce lidí.

„V současné době se soustředíme na přijímá-

PROSTĚJOVSKO

ní nových zaměstnanců, abychom mohli uspokojit požadavky našich zákazníků po celém světě,“ shrnuje jednatel firmy Lukas Musiol.

Prostějovský závod se zabývá vývojem, konstrukcí a montáží strojů a montážních celků na výrobu flexibilních obalů z fólie a z polypropylenové tkaniny, tiskař-

ských strojů a strojů pro další zpracování. V současnosti zaměstnává závod v Prostějově více než 550 zaměstnanců. Příští rok by jich mohlo být více než šest set.

„Pokaždé, když vezmete do rukou zubní pastu, sáček s chipsy nebo si povežete domů pytel s cementem, nedívejte se jen na obsah. Můžete se zamyslet nad tím, co to bylo za stroje, které tyto obaly vyrobily a potiskly,“ přibli-

žuje výrobní portfolio prostějovské společnosti personální manažerka Vladimíra Trávníčková.

V Olomouckém kraji byla letos na jaře bez práce zhruba čtyři procenta lidí. Ekonomové předpokládají, že koronavirová krize bude mít na zaměstnanost velký dopad. Nárůst nezaměstnanosti se očekává hlavně poté, co vláda ukončí podpůrné programy pro podnikatele a živnostníky. (red)

(NE)ZAPOMENUTÉ PŘÍBĚHY Olomouckého kraje

Životní osudy jsou různé. Zapisujeme do nich bolest, radost, optimismus, víru v lásku i sám život. Když se pak ve stáří ohlédneme za tím, co jsme prožili, mnohdy se chceme o zkušenosti a náš životní příběh podělit. Byla by škoda seniory nevyslechnout. Proto Olomoucký

kraj oslovil studenty Univerzity Palackého v Olomouci, kteří se vydali za uživateli sociálních služeb, strávili s nimi čas a jejich vyprávění pro vás sepsali. A tak vám i v tomto vydání Krajánka přinášíme další díl seriálu (Ne)zapomenuté příběhy.

Věra Janků – šťastný návrat domů

Měla jsem tři bratry, nejstarší Jaromír po skončení studia zůstal v Praze. Prostřední Zdeněk chodil na gymnázium do Zábřeha. Když jsem nastoupila do prvního ročníku a bratr byl v oktávě, přišli Němci a školu zavřeli. Bratr se rozhodl ještě s jedním kamarádem, že pojedou na kole na Moravu a budou objíždět města a hledat, kde by mohli dostudovat. Když přijeli do Litvle, byla situace už všeobecně známá – Němci obsadili všechny české školy. Poté, co bratr s kamarádem požádali ředitele gymnázia o přijetí, jim ředitel odpověděl: „Mládenci, já vám udělám celou třídu, já vás vezmu.“ Když přijeli zpátky za námi a všem to oznámili, byla to sláva. Řešilo se, kde bude bratr spát, kde se bude stravovat, protože na všechno byly potravinové lístky. Nebylo to jednoduché, ale dostudoval a odmaturoval. Bratr chtěl jít také na vysokou, a tak se přihlásil do Prahy, kde zkoušky udělal. V září nastoupil do školy a během 17. listopadu v noci je na Masarykově koleji přepadlo gestapo, všechny vybrali a odvedli do nákladních aut před budovou. Když měli auta plná a neměli ty studenty kam dát, řekli jim, aby ti, co měli pod dvacet let, šli na okraj auta. Někteří začali říkat, ať nechodí, že je zastřelí, druzí zase, ať jdou, že je pustí domů. Bratr stál a nevěděl, jak se rozhodnout. Nakonec šel na kraj auta, kde do nich kopli, oni spadli a všichni začali utíkat. My máme v Praze rodinu, a tak se bratr neotáčel a běžel přímo za nimi. Všichni z toho byli polekáni, ale moje teta, ta byla kurážná, rychle se oblékla a šla na tu kolej bratrovi pro věci a vzala i veškerá skripta. Potom bratr přijel domů a my nevěděli, co bude dál. Do školy nemohl, pouze do německé, ale to nikdo nechtl. A tak se bralo všechno, co bylo, protože studovat chtěl, a aby neztratil kontakt se školou, nastoupil na jednorocní abiturientský kurz v Olomouci, který udělal.

Maminka měla bratrance, kteří již dříve odešli do Rakouska. Udržovala s nimi kontakt a jednou jim napsala, v jaké jsme situaci. Jeden z nich, učitel, se mamince hned ozval a nabídl nám, že můžou přijet k nim a bydlet u nich, že budou v dobrých rukou. Bratři to přijali s nadšením a jeli. Prostřední bratr si udělal znovu abiturientský kurz, ale v němčině, nejmladší dokončil obchodní akademii. Jak se vrátili zpátky, tak zase hrozilo, že je pošlou na vojnu nebo do Německa na práci. Prostřední bratr se dostal jako zaměstnanec do spořitelny. Účastnil se odboje ve sdružení severomoravských vlastenců – to byla skupina, která sdružovala celou tuto oblast. A bratr ještě s jedním kamarádem, se kterým se hodně kamarádil, začali shánět známky. Byla to záležitost k tomu, aby se mohli scházet. My jsme jako rodina o tom vůbec nevěděli, všechno to utajili. Potom zjara jsme se dozvěděli, že se stalo nějaké neštěstí v Jeseníkách, kdy zahynul muž, a to už se někteří začali skrývat, protože to byl člen jejich odbojové skupiny.

První zavřeli jejich vedoucího a o tři dny později si přišli pro bratra a jeho dva kamarády. Zavřeli je v Šumperku, kam to všechno svázeli i z okolních obcí. Tam byli krátkou dobu, asi čtrnáct dní, a potom je odvezli do Opavy. Do Opavy jsem se odhodlala a ještě se sestrou jeho kamaráda jsme za nimi jely. Každá jsme vzala nějaké jídlo, čisté prádlo, a když jsme se hlásily na té vrátnici, tak nás k nim nepustili. Ptaly jsme se potom, jestli bychom jim mohly dát alespoň čisté prádlo, a to se nám podařilo.

Z Opavy se dostali do Terezína, kde byli až do Vánoc. V Terezíně dělali různé práce, mohli jsme jim posílat čisté prádlo, oni zpět špinavé. Byli jsme s nimi ve spojení přes motáky. Mezi vánočními svátky a Novým rokem jeli jinam, ale to nevěděli kam. Nacpali je do vagonů, říkalo se jim dobytčáky, a říkali jim, že jedou k soudu, jenže on to žádný

soud nebyl. Jeden bratrův kamarád, který měl zdravotní postižení, po cestě onemocněl, bolelo ho v krku, ale nikdo s tím nic nedělal. Když přijeli do Breslau, rozmístili je do cel. Později jim řekli, že ráno budou zase nasedat do vagonu. Bratrův kamarád, Standa Nasadil, zemřel ještě tu noc před dalším odjezdem. Ostatní tedy jeli a ty naše dva nechali v Drážďanech, to byla věznice Matylda. Tam byli až do 14. 2., velkého náletu Američanů na Drážďany. To bylo hrozné, bratr říkal, že hořelo všechno, celé město, a tak nemeškali a po železných sloupech sešplhali dolů a byli ve volném prostranství. Pořád se drželi spolu a honem utekli. Jako první se převlékli, protože měli červené trojúhelníky na rukách a zádech, tak aby nešlo poznat, že to jsou vězni. Vytáhli si z poházených kufrů nějaké šatstvo a oblékli se do toho. Po náletu je začali všechny shromažďovat a evidovat. Bratr jim říkal: „My jsme Češi a byli jsme nasazeni do Německa na práci.“ Všechny je potom seskupili v nějaké budově, dali jim jídlo, to jim přišlo vhod, protože byli hladoví. A potom až do konce války dělali funebráky ve městě Königstein, pochovávali mrtvolky. To bylo hrozné.

A teď co my, jenom jsme slyšeli, že byl na Drážďany nálet a báli jsme se, jestli to nepostihlo i je. O tom se pořád mluvilo, největší nálet, jaký byl, a jeden učitel přišel k nám do obchodu a ptal se mě: „Jestlipak víš, co se stalo?“ Odpověděla jsem: „No, slyšeli jsme, že byl nějaký nálet.“ „Já jsem slyšel, že jednomu vězni od nás se podařilo utéct a že je v Rovensku.“ Ptala jsem se, který to byl, a tak podle jména jsem věděla, sebrala jsem se a jela jsem do toho Rovenska. Byl doma jen s maminkou, ležel a spal. Vypadal jako mrtvola. Ptala jsem se, jestli neví něco o bratrovi. Naklonila jsem se k němu a řekla jméno. A on mi říká: „Ten žije.“ A nic víc. Věděli jsme teda, že ho viděl živého, ale jinak nic. To byly doby.

Tatínek měl obchod a dřív tam měl chlapce na vyučení. Ještě po vyučení byl u nás dlouho, a když se oženil, tak odešel do Prahy. Často si s námi psával a bratr to věděl, že s ním takto udržujeme spojení. Domů se bál napsat, protože by věděli, kde je. Avšak jednou nám napsal ten učený dopis a uprostřed toho dopisu se ptal, co dělám já, jestli pomáhám v obchodě a jestli už mám nějakého chlapce. Napsal, že tam má jednoho známého, šikovného chlapce, a v pár rádcích se ho snažil popsat. Jenže ona stačila jedna věta a my už jsme věděli, že popisuje Zdenka. Napsal nám, abychom věděli, co s ním je, kde je, a byl rád, že naše rodina dostane zprávu. Až do konce války jsme o něm věděli tímto způsobem.

Když bylo po válce, tak okamžitě bratr spolu s tím druhým kamarádem utekli a šli pěšky podél Labe k hranicím. Když byli před hranicemi, tak tam někde v poli přespali v boudičce. Ráno slyšeli velký rachot. Byli to Rusové, kteří jeli z Berlína do Prahy. Bratr s kamarádem vyšli ven a Rusové stáli hned s puškami proti nim. Zdeněk jim hned říkal, že jsou Češi, Češi. Tak je vzali na auta a převezli je přes hranice. Potom se vydali už vlastním směrem na východ k nám. Po příkopech byla poházená kola, tak si je vzali a jeli na kolech domů. Přijeli sem ten další den v noci. Když přišel domů, maminka otevřela a on ve dveřích. Rychle jsme vzbudili tatínka, všechno nám povykládal a potom maminka říkala: „Tak, teď všichni pojďte, musíme do kostela, poděkovat.“

paní Věra Janků

OKÉNKO STAROSTY

Staré Město

Hovoříme-li o Starém Městě, máme na mysli Staré Město – průmyslově-zemědělské městečko, společenské centrum půvabné krajiny pod Králickým Sněžníkem – a jeho místní části Chrástice, Hynčice pod Sušinou, Stříbrnice, Nová Seninka, Kunčice, Malé a Velké Vrbno.

Jiří Kamp

Přirozenou dominantou zdejšího kraje je 1424 metrů vysoký Králický Sněžník se svými hřebeny, které se s nedalekými Jeseníky mohou směřovat jak divokou a romantickou krásou, tak strmostí svých svahů i výškou jednotlivých vrcholů. Navazující Rychlebské hory dosahují horou Smrk nadmořské výšky 1125 metrů a v bezprostřední blízkosti Starého Města jsou pahorky a pláně s průměrnou výškou 750 metrů. Staré Město pod Sněžníkem se svým okolím je hodnoceno jako nejvhodnější oblast pro rekreaci v ještě zachovalých horských podmínkách.

Každý rok v červenci jsou zde pořádány BIOslavnosti firmou PRO-BIO s návštěvností zhruba 3000 hostů a pořádáme pouť na Svatou Annu s bohatým kulturním programem a na podzim filmový festival, na který zveme známé herce a režiséry.

V loňském roce jsme dokončili přístavbu základní školy, na kterou jsme získali dotaci z IROP, celá akce stála přibližně 12 milionů korun. V tomto roce jsme se dali do výstavby lesoparku, což je akce za 5,7 milionu a zpracováváme projekt na umožnění výstavby rodinných domků pro mladé rodiny.

Dlouhodobě se potýkáme s absencí lékárny, chybí nám gynekolog a v letošním roce nám odejde praktická lékařka do důchodu. Až se situace rozvolní a uklidní, tak vás zveme na návštěvu Starého Města.

Jiří Kamp, starosta Starého Města

JÔRA A BOŽKA

Jôra a Božka ôvádijó: Malôjem

Chlapi, co to čtete, čtete včel pozorně, dám vám do ževota jednô hodně cennô radô. Nigdá – ale doopravdě nigdá – neôkazujte veřeně, že neco ômite. Děž jôž přende k temô, že bête mēlê neco ôdđelat – třeba spravít pračkô, zavist vodô, nahodit pojistkê, čê zaklôct řebik – dělête to s tēm, že to pořádnê okecâte. „Kdo se to má na stary kolena ôčêt?“ „To se tē rekne, ale jak to asi tak mám ôdđelat? Já nêsô instalatêr!“ „Jak – vĕmaluj!? Copak já sô maliř?“ A podobnê. Věřte, že si tēm ôšetřite hromadô problému a aji bolavy zâda, čê rôkê. A nê, jak ten trôba Jôra. Teda já. Žensky to nigdá neocenijô a navic takovy zama-chrování smrdi jenom tēm, že to stal bôdete dělat furt a ô vseckêch kamarádek vašê babê. Toto se stalo nedávno, děž eštê nebêlo vsecko rozvolněny kvulê tē ludře koronavirovê. Povidá Božka kerôsê nedê-lô večir: „Tê, Jôro, všiml sis, jak je ta zeď na záchodê jôž špinavá? Co mēliš, nemêla bê se vĕmalovat?“ „Mêla“, říkám na to já. A vic nic. „A vic nepoviš?“ zas na to Božka. „Co chceš slêšet?“ „Nô třeba to, že ten záchod vĕmalôješ, nê?“ „Aha, nô tak ja. Ale nê hned včêl, že nê? Šak je nedêla večir.“ „No jasny, že nê včêl. Ale zêtra bês jôž mohl, nê? Stênê máš včêl krám zavřenê, děž rádi ta ludra, tož co bês jináč dělal?“ A já jak ten vul, hned drôhê deň mažô pro barvô, pro sádrô, pro špachtlô, pro štetec a váleček. Pôstil sem se do teho hned po obđê. Šak Božka má recht. Stênê mámê v krámê zavře-ny, tož co bêch dělal. Odpočévání přece nêni pro každyho. Zdi sem ômêl, ôskrabal, zasádroval dirê, natřel na bilo a čekal, až to ôschne. Zêtra na to mrsknô bledêmodrô a bêlo. Sice to nešlo ôplnê samo, mosêl sem to přetřít dvakrát kvulê žêdum, ale nakonec sem to ôdđelal pomêrnê pěkný. Božka bêla v prácê, tož sem si řekl, že ji ôlehčim a eštê sem po sobê vsecko pěknê ôklêdil. Ômêl sem radiátorê, trubkê, kachlêčkê, okynko, prostê vsecko, co sem zasvinil. Nakonec sem zetřel zem, ômêl fôtra a nasadil dverê. Záchod zârêl jak – nô jak vĕmalova-vanê. A jôž je tô Božka. Přêšla z práce a hned na mê: „Tož jak, Jôro? Seš hotovê? Mēšlim je všôdê nasvinêny, co? Nô já cosê zhltnô a hned se pôstim do ôklêdô.“ „Nemosiš, Božka“, povidám, „jôž sem to vsecko ôdđelal.“ „Cožê?“ Božka kmitala po mistnustce jak bodnôtá vosô. Všecko ochêtala, mrkla aji za radiátor, na fôtra a nic nenašla. „Tê sê ale šekovnê, Jôro, to sô ráda, zes to tak pěknê vsecko zvládl. A bez kecu. To mosim říct Blaženê, takê chtêla vĕmalovat. Zandeš k ni, že? Šak máte krám zavřenê... A co mámê k večerê?“

Jôra

Zpracováno na základě rozhovoru s paní Věrou Janků dne 14. 11. 2019, který vedly Bc. Denisa Labounková a Bc. Karolína Indráková, studentky Katedry křesťanské sociální práce Cyrilometodějské teologické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci pod odborným vedením Mgr. Lucie Brlkové a Mgr. Zlatice Dorkové, Ph.D. v rámci projektu (Ne)zapomenuté příběhy Olomouckého kraje.

Jak je na tom naše životní prostředí podle veřejnosti i odborníků?

Olomoucký kraj se pyšní jedinečnou přírodou, na které je například zcela závislý cestovní ruch. Jenže, přežije rozmanitý ekosystém i pro další generace? Nebo se region promění v pustou a druhově chudou krajinu? Odpovědi jsme hledali u laiků i odborníků s důrazem na dvě otázky – co se v ochraně přírody povedlo a co je potřeba zlepšit?

Ondřej Kazík, programový ředitel festivalu Academia Film Olomouc, Univerzita Palackého

Pro ochranu životního prostředí je největší úspěch, že se daří dostávat debatu na veřejnost a do centra pozornosti celé společnosti. Daří se komunikovat, že je současný stav stravování a životního stylu neudržitelný a je třeba jej změnit.

I o tom je hned několik filmů z tématu Nemáme planetu B na letošním AFO 56. Pozitivně vnímám podporu inovací napříč společností nebo otevírání diskuzí na úrovni globální politiky, avšak je třeba přejít k činům! Musíme srozumitelně definovat lokální i mezinárodní opatření k udržitelnému rozvoji. Rozvoj nerovná se růst. 2030 není tak daleko, jak se zdá, ideální by byly jasné srozumitelné cíle v krátkodobém horizontu.

Petr Šaj, vedoucí Správy CHKO Jeseníky

Pokud v krátkosti zrekapitulujeme takzvané porevoluční období, tak viditelný posun k lepšímu nastal například u čistoty povrchových vod a kvality ovzduší. Výrazně se posunulo třídění odpadů a jejich další zpracování. Také lesnické hospodaření se na mnoha místech vydalo, za výrazného přispění přírodních vlivů v posledních letech, konečně tím správnějším směrem. Vedle narůstající péče o přírodu v chráněných územích nám bohužel rychle ujíždí vlak v péči o volnou krajinu, na které se asi nejvíce podepisuje dlouhodobě intenzivní zemědělské hospodaření, které s sebou přináší problémy, jako je pokles druhové pestrosti a rychlý odtok vody z krajiny. Téměř časovanou bombou se stává enormní nárůst dopravy. Prostor pro zlepšení je určitě ve všech oblastech životního prostředí!

Lada Losíková, 12 let, ZŠ Horka nad Moravou

Myslím si, že ochrana životního prostředí se postupně zlepšuje. Stále je ale co zlepšit. Také si všímám toho, že lidé mnohem více chodí ven a méně jezdí autem. Dobrá věc, která se v poslední době dost rozmohla, jsou sdílená kola a elektrické koloběžky. Nemusely by být elektrické, ale alespoň to přiláká více mladších lidí. Dále mi přijde důležité lidem více o přírodě povídat. Každý by měl něco pro přírodu udělat sám, například si na zahradě můžete postavit hmyzí hotel, začít třídít odpad nebo jíst méně masa. A co děláte pro přírodu vy?

Ondřej Dočkal, Správa CHKO Litovelské Pomoraví

Ochrana životního prostředí zahrnuje mnoho různorodých činností, od regulace vypouštění odpadních vod a používání pesticidů až po ochranu přírody v užším smyslu slova (ochrana druhů a ekosystémů). Hodně lidí má tendenci vnímat jednotlivé části krajiny odděleně. Tady jsou lesy, tady vedle pole, tady zase města, tady tečou řeky... Ale krajina funguje jako celek. Pokud je jedna její součást narušena, projeví se to na celku. Když krajina není schopna vodu z dešťů nasáknout, voda pak rychle stéká po povrchu do (většinou regulovaných a narovnaných) vodních toků a jsou tu rychlé povodně. Jakmile odezní povodňová vlna, krajina zase velice rychle vysychá, v řekách (i v půdním profilu) zůstává jen málo vody. Sucho a povodně jsou dvě strany téže mince. Jde o celou naši krajinu a její schopnost nasáknout do sebe vodu (když prší) a postupně ji uvolňovat (když je sucho). Tuto schopnost naše krajina postupně ztrácí, to víme. To, že je potřeba něco s tím dělat, víme taky. Víme dokonce i to, co by bylo potřeba dělat. Víme i jak – máme k dispozici legislativu a dotační programy. Realizaci je ale jen pomálu, jakkoli je nutno přiznat, že jde často o věci dost náročné na přípravu. Jsem proto velice rád, že se s těmito projekty už začalo. Zmínit mohu např. revitalizace toků (Morava u Štěpánova, aktuálně Bečva u Černotína) nebo projekty věnující se zadržování vody na nepoužívaných cestách v Beskydských lesích. Pořád jde zatím ale jen o izolované projekty jakoby „na zkoušku“. Rád bych, abychom v tomto trendu vytrvali. To vyžaduje dvě věci. Jednak dívat se na krajinu jako na funkční celek a zároveň dívat se na ni očima nikoli sebe sama, ale očima našich potomků. Tento pohled do budoucna, ten mi dneska někdy docela chybí. Byl bych rád, abychom se pokusili v našem uvažování vidět dál než jen pár let dopředu.

Marcel Minář, pedagog, ochránce přírody

Pokud se podíváme pár let zpět a porovnáme to se současným stavem, myslím, že se podařilo zlepšit nakládání s odpady. Velkým problémem, který ovšem zůstává, je produkce zbytečně velkého množství odpadu. Již při výrobě či nákupu čehokoliv bychom se měli zamýšlet nad možnou minimalizací vzniku a celkového množství odpadů. Nedostatečně řešeným problémem je současný stav přírody a krajiny. Vlivem hospodaření člověka na venkově i ve městě dochází k velkému poklesu druhové rozmanitosti, tolik potřebné plochy zeleně ustupují nové výstavbě a trpí špatnou či nedostatečnou údržbou. Neumíme hospodařit s vodou v krajině a aplikovat realizovaná opatření tak, aby byla pro stav životního prostředí přínosem."

Filmová kancelář Olomouckého kraje

**Jsi řemeslník?
Pracuješ ve službách nebo je nabízíš?
Máš rád film?**

Hledáme právě tebe!

Filmová kancelář Olomouckého kraje hledá ty, kteří mají co nabídnout: řemeslníky, majitele nemovitostí (zemědělských pozemků), ochotníky a další.

Navštiv www.filmok.cz

Filmová kancelář Olomouckého kraje je nově vzniklým oddělením Centrály cestovního ruchu Olomouckého kraje, která vytváří příznivé prostředí pro filmové štáby. Filmová kancelář je prvním místem, kde filmaři zjišťují, které atraktivní lokace mohou ke svému natáčení využívat a jakou podporu u nás najdou.

Vytváříme společně s filmovými štáby harmonogram natáčení od prvopočátečních skautingů a vyhledávání lokací, přes předávání kontaktů na místní instituce, až po doporučení na služby v místě natáčení, jako jsou například řemesla spojená s přípravou kulís. Poradíme s ubytováním, zajištěním cateringu u našich partnerů, zabezpečujeme místní dopravce pro přesun filmového štábu, podporujeme castingy a navíc pomůžeme při organizaci předpremiér filmu a besed s herci.

Naší velkou výhodou je výborná znalost Olomouckého kraje, nadstandardní spolupráce s obcemi v celém regionu a v neposlední řadě je třeba zmínit významnou podporu ze strany Univerzity Palackého, která disponuje prostory a vybavením na profesionální úrovni.

Úspěšně komunikujeme s produkčními společnostmi a prohlubujeme spolupráci s kanceláří Czech Film Commission. Aktuálně jednáme také s Evolution Films, který je producentem filmu Šnajdr v režii Miroslava Krobota. Točit se bude v Olomouci.

NÁZOR ZASTUPITELE

Zastupitelé uctili památku obětí druhé světové války

V těchto dnech si připomínáme konec druhé světové války. Spolu s dalšími členy našeho hnutí z Olomouckého kraje jsme oslavili Den vítězství 8. května a poklonili se obětem u pomníku ve čtyřech městech přerovského okresu. Na pietní akci nás doprovázel krajský zastupitel Olomouckého kraje Dan Chromec. Spolu s námi položili věnce a květiny u pomníků osvoboditelů také zástupci Českého svazu bojovníků za svobodu, konkrétně předsedkyně přerovského výboru Mgr. Libuše Šnajdrová a další.

Je to již 76 let od konce druhé světové války v Evropě. Letošní připomínky největšího válečného konfliktu v dějinách lidstva probíhaly v komorním duchu. Namísto oslav za účasti široké veřejnosti, lidé poděkovali osvoboditelům a uctili památku obětí jako jednotlivci, případně v menších skupinách. Namísto

hlasitých řečí lidé vyjádřili svůj vděk mlčky, tichou meditací, s rouškou na tváři.

Vzpomínková akce byla zahájena v Přerově u pomníku generála Karla Janouška, leteckého maršála RAF, hrdiny prvního a druhého odboje, vězně komunistického režimu, a padlých letců. Poklonili jsme se u pomníku vojáka Rudé armády v Želatorovské a uctili památku zemřelých u pamětní desky příslušníků policie a četnictva, kteří položili své životy v letech 1938–1945, a na městském hřbitově v Přerově obětí Přerovského povstání a 2. světové války.

Dalším zastavením byl Lipník nad Bečvou. Uctili jsme oběti války květinami a věncem na náměstí T. G. Masaryka. Odtud jsme se přesunuli do Hranic k soše rudoarmějce a na městský hřbitov, kde jsme položili věnce a květiny obětem druhé světové války. Poslední destinací byl Kojetín. Tam jsme vyjádřili

úctu padlým položením věnce a květin k památníku u sokolovny.

Nejstrašnější válka v lidských dějinách se stává historií. Zároveň nesmíme zapomenout na vojáky Rudé armády, kteří se zasloužili o osvobození většiny území tehdejšího Československa, a kterých na našem území padlo více než 140 000. Jak umírají poslední pamětníci – civilisté, vojáci, odbojáři, vězni koncentračních táborů, snaží se určitě skupiny přepisovat historii. Vždyť kdo měl na konci války 20 let, má nyní roků 96. Jsou ale stále mezi námi ti, kteří se zasloužili o porážku nacistu i naše osvobození. Naslouchejme jim, ještě po nějaký čas máme tu možnost, protože jejich svědectví je nám poučením i závazkem. Historickou pravdu nenecháme vyrvat z kořenů. NEZAPOMENEME!

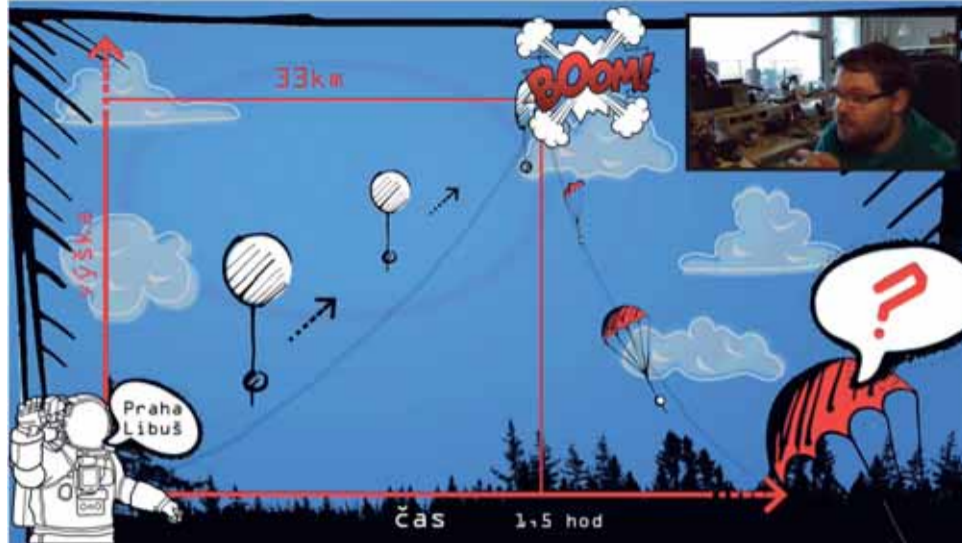
Pavel Jelínek, zastupitel Olomouckého kraje za SPD

Úspěchy krajských škol: jedna letí do vesmíru, druhá válí v CAD modelování

Hned dvě skvělé zprávy dorazily ze škol zřizovaných Olomouckým krajem. Studenti strojírenské průmyslovky v Olomouci ovládli soutěž v CAD modelování a jejich kamarádi z Jeseníku připravují projekt stratosférické sondy, která má vystoupat na hranici vesmíru.

„Skvělý výkon V CAD modelování předvedl Vít Budina, který v hodnocených parametrech získal maximální počet bodů a stal se absolutním vítězem. Zabodovali ale i další naši studenti – druhé místo obsadil Vít Polišenský a třetí místo patřilo Tomáši Vackovi. Martin Dvořák obsadil desáté místo,“ řekl Karel Neumann, ředitel olomoucké „strojáreny“.

Organizátoři soutěže se inspirovali spinnerem – oblíbenou hračkou nedávné doby. A to proto, že úkoly zadávané studentům by měly být z praxe a běžně použitelné. Dalším důvodem je, že aktuální technologie 3D tisku umožňují si podobně zpracované modely snadno vytisknout.

Jesenická sonda bude po svém dokončení startovat z Prahy-Libuše. Po vystoupení do výšky 35 kilometrů balón praskne a elektronika i se záznamy dopadne na zem, kde ji studenti vyzvednou. Foto: red

„Výsledek soutěže ukazuje, že i v době distanční výuky máme výborné studenty. Navíc dokládá vysokou úroveň vzdělávání na olomoucké strojírenské průmyslovce a to, že kluci prostě umí a v praxi se určitě neztratí,“ uvedl radní Olomouckého kraje pro oblast školství Aleš Jakubec.

Apollo se chystá na start

Střední průmyslová škola Jeseník se zapojila do unikátní akce Dotkni se vesmíru. Cílem více než půlročního projektu je vypustit svůj

vlastní stratosférický balón a pořídít originální video i fotografie zakřivení Země z výšky až 35 kilometrů.

„Jako malý kluk se už teď těším, až vypustíme balón. To je ale až finální část projektu. Předtím studenty čeká spousta tvůrčí a zajímavé práce,“ uvedl učitel fyziky David Pišek.

Za emko byl vytvořen desetičlenný tým – studenti si sami zvolili název Emko industries a balón pojmenovali Apollo M. Rozdělili si role na konstruktéry, programátory,

designery, grafika a experimentátory.

„Myslím si, že máme dobrý tým, a věřím, že každý přiloží ruku k dílu. Je to skvělá zkušenost. Doufám, že se situace ohledně covidu zlepší, abychom na projektu mohli pracovat v prostorách školy, a ne přes videohovory. Pro začátek nás čeká návrh, programování a pak konstrukce samotné sondy,“ vysvětlil velitel týmu Miroslav Juhaňák, student třetího ročníku oboru strojírenství. (red)

Moravská brána má další členy. Je jich už třiadvacet

Regionální značka MORAVSKÁ BRÁNA regionální produkt se rozrostl o dalších šest zástupců. Nově se známkou kvality může pyšnit regionální pivovar, mák nebo například mléčné výrobky, masné produkty a balík sena.

„Zákazník, který si koupí produkt označený značkou ze systému Asociace regionálních značek, má jistotu, že tento produkt splňuje kritéria původu výrobku v daném regionu, kvalitu, že výrobek nepoškozují životní prostředí a jeho jedinečnost plyne ze vztahu k regionu,“ vysvětlila Olga Vilímková, koordinátorka značky MORAVSKÁ BRÁNA regionální produkt MAS Hranicko.

Nové držitele značek schválila certifikační komi-

Držiteli značky regionální produkt jsou většinou menší producenti. foto: MAS

se v první polovině dubna. Zároveň prodloužila platnost značek jejich dřívějším producentům. Dnes si tak mohou lidé vybrat ze široké nabídky místních produktů a nepatří mezi ně zdaleka jen potraviny, ale také rukodělné výrobky. Unikátní jsou například ručně malované kraslice nebo keramika. (red)

Potřebují ptačí adolescenti naši pomoc? Většinou ne

Jaro nezklamalo, konečně dorazilo a vše živé dává svoji radost patřičně najevo. Příroda, najednou plná barev a zvuků, nás láká ven. Z poklidné procházky se ale může rázem stát nečekané dobrodružství – třeba nález malého ptačka.

V květnu opravdu můžeme velice snadno najít první letošní mláďata ptáků. Velice rychle své hnízdo opouští mladí kosi, drozdi, kteří se vám dokonce mohou motat pod rukama při práci na zahradě. Vyvedení adolescenti rehků domácích jsou pod nervózním dohledem rozčileně „cvakajícího“ rodiče, některé mládě jen tak samotě sedí na zemi nebo pod keřem a ani nedutá. Je tak snadné se k nim přiblížit a je tak snadné je chytit.

Bezmoc a opuštěnost takových malých opeřených chomáčků je však pouze zdánlivá. Jejich rodiče jsou nablízku, z mláďat nespustí oči a jen čekají, až se vzdálíte, aby mohli své potomstvo nakrmit.

Mláďata většiny druhů drobných pěvců totiž opouští hnízdo ještě před tím, než vůbec mohou létat. V hnízdě přece sotva roztáhnou křídla. Rodiče svá mláďata krmí ještě 2 – 3 týdny mimo hnízdo, doprovází je při prvních pokusech o let, během této krátké doby se mladí ptáci

músí naučit spoustu užitečných věcí a postupně odléhat do samostatného života.

Bylo by velkou chybou taková domněle opuštěná mláďata z místa nálezu odebírat a „zachraňovat“. Taková pomoc ptáčeti spíše ublíží! Žádný člověk nikdy plně nenahradí péči ptačích rodičů a nejtěžší vůbec je úspěšně zvládnout ptačí školu – mládě se už od prvních dnů učí od svých rodičů a sourozenců, kam patří, co se jí, před čím se utíká, kam je dobré se schovat a kde a s kým se hnízdí.

Chcete-li mladé ptačí generaci účinně pomoci, mnohdy stačí jen troška pozornosti a opatrnosti, mít pod kontrolou své psy či kočky a v přírodě se pohybovat s vědomím, že jsme zde pouze na návštěvě.

Při nálezů opeřeného mláďete, není-li zraněno, je nejlepší nechat ho na místě. Vysedává-li však například na silnici nebo je jinak ohroženo (v zahradách – psi, kočky), můžete ho opatrně přemístit na vyvýšené místo, na větev, do keře, nejlépe co nejbližší místa nálezu.

Nemusíte se obávat, ptákům váš dotek vadit nebude, neucítí jej. Své mládě si rodiče vždy najdou, mládě si po vašem odchodu rodiče přivolá.

Martina Hrazdírová, Záchranná stanice pro živočichy ORNIS Přerov

Martina Huběnková: S přáteli jsme zachránili tisíce žab

Většina lidí se těší, až po práci zabouchne dveře a bude mít od povinností klid. Martina Huběnková ne. Vystudovala přírodovědeckou fakultu, teď je na mateřské, ale jinak pracuje na Odboru životního prostředí Krajského úřadu Olomouckého kraje. A ve volném čase, kterého při starosti o děti není moc, ještě stihá zachraňovat žáby. Nebýt její iniciativy, tisíce chráněných obojživelníků by zahynuly pod koly aut.

Proč jste se rozhodla zachraňovat právě žáby?

Žáby miluji od dětství, jsou to fascinující, krásná a přitom ohrožená zvířata. Už v batolecím věku mě rodiče nejednou vytahovali z různých vodních nádrží, kam jsem se za žábami po jejich spatření bleskurychle vrhala. Později jsem žábám pomáhala třeba přenosem snůšek a pulců z vysychajících kaluží do více zvodněných míst v okolí. Při studiu na přírodovědecké fakultě UP v Olomouci jsem pak v rámci diplomové práce tři roky detailně zkoumala jarní migraci obojživelníků v přírodní rezervaci Plané loučky.

Takže se znalosti ze studia hodily?

Ano. Nabyté vědomosti jsem na jaře 2019 zúročila k organizaci záchranných přenosů žab migrujících z lesů v Dlouhé Loučce, Valšově Dole do Valšovského rybníka přes tamní velmi rušnou silnici. Tyto záchranné přenosy letos probíhají třetím rokem.

Co vás přivedlo k záchraně žab v Dlouhé Loučce, Valšově Dole?

V polovině dubna 2018 mi jako tehdejší pracovníci orgánu ochrany přírody Městského úřadu v Uničově nahlásil jeden z řidičů projíždějících dotyčnou obcí, že na silnici v blízkosti rybníka dochází k masivním úhynům žab. Při kontrole na místě jsem tam napočítala zhruba 2000 rozjetých žab. Z pohledu na spoustu mrtvých žab jsem byla zděšená a nechtěla jsem, aby se situace příští rok opakovala.

Jak taková záchrana žab vlastně probíhá?

Zachraňujeme dospělé žáby, které táhnou v průběhu března – května za rozmnožování do Valšovského rybníka. Na lokalitě v předstihu, ještě před probuzením žab ze zimního spánku, instalujeme podél strany silnice bližší k lesu dvě dočasné bariéry z kaširované fólie, které jsou zahrnuté v zemi proti směru tahu žab a vypnuté dřevěnými kolíky.

Pod tyto bariéry jsou v rozezstupích zakopány padací pastě z plastových kyblíků.

A do nich žáby padají...

Ano. Žáby při své cestě k rybníku narazí na bariéru, putují podél ní a při tom spadnou do zakopaných pastí, ze kterých je minimálně jednou denně vybíráme a přenášíme přes silnici do rybníka. Bariéry jsou současně svedeny do propustku pod silnici ústícího do řeky Oslavy. Žáby, které nespádnou do pastí, jsou takto navedeny k bezpečnému překonání silnice bez naší přímé asistence. Poté, co se žáby v rybníce rozmnoží, stavíme třetí bariéru na opačné straně silnice, u rybníka. Ta je má za cíl ochránit při jejich cestě zpět tam, odkud přišly. Žáby zachycené touto bariérou tedy přenášíme přes silnici zpět do lesa.

Záchranná operace je týmovou prací, že?

Pro výstavbu záchranného systému i pro zajištění každodenních kontrol padacích pastí, je potřeba spousta dalších pomocníků. Všem jim patří můj velký dík za jejich pomoc. Bez nich by byly žáby odsouzeny k smrti pod koly aut.

Můžete odhadnout, kolik žabek jste zachránili?

Pokud jde o žáby, které jsme přenesli a o nichž si vedu přesnou evidenci, tak je jich za všechny tři sezóny 9214 kusů. K tomuto číslu však musíme připočítat ještě více než 100 žab, které jsme průběžně zachraňovali z uličních vpustí. Do třetice je třeba připočítat žáby, které samy prošly propustkem pod silnicí, do kterého je bariérami navádíme.

Jak reaguje žába, když vidí auto?

Při setkání se svítícím a burácícím vozidlem se ropuchy chovají tak, jak jim velí matka příroda. Nafouknou se a nadzvihnou na nožkách, aby se zdály být větší, a zůstanou stát na místě. Takové chování je chrání před zvířecími predátory, nikoli však před rychle jedoucimi auty.

Máte v hlavě ještě nějaký podobný nápad, jak by se přírodě dalo pomoci?

Samozřejmě, a ne jeden. Stačí mít oči otevřené a uvidíte spoustu míst v naší přírodě, která potřebují každoroční pomoc, na kterou většinou nejsou peníze. Přírodě ale může pomáhat každý z nás. Třeba jen postupným uzpůsobováním vlastní zahrady tak, aby byla pestrá a skýtala podmínky pro život co nejvíce druhům organismů. (red)

KŘÍŽOVKA O CENY

Olomoucký kraj se může chlubit mnoha lokalitami s vzácnou přírodou. V Hrubém Jeseníku čítá flora asi 1200 druhů a poddruhů rostlin, z nichž některé patří mezi endemity, které nerostou nikde jinde na světě. Řadí se mezi ně i (tajenka). Řešení křížovky posílejte do 3. června na e-mailovou adresu krizovky@olkraj.cz.

	KOŘEN MŮŘENY BARVÍR- SKÉ	AMER. KOWBOJ- SKÁ PODÍVANÁ	AMERICKÁ TRÍSTUP- NOVÁ RAKETA	JEMEN- SKÁ LET. SPOL.	AZUROVÁ MODŘ	ALKOHO- LICKÝ NÁPOJ	JUGOSL. SÍDLO	DOLE		DVOULETÉ OBILÍ SETE NA PODZIM	ROZHLA- SOVÁ ZKR. (DLOUHÉ VLNY)	TAHOUNI	LYŽAŘSKÁ VĚTROVKA	VZDECH	ARMIA KRAJOWA	PRERUŠIT POHYB	PLOD LUŠTĚNIN	CIZÍ ŽENSKÉ JMÉNO	
ZÁKRSKÝ				NÁSTROJ NA BROUŠENÍ				NEBO- JACNOST								ŠPATNÉ			
SUROVÁ NAFTA				DAREBÁK VYBRANÁ SKUPINA LIDÍ				1. ČÁST TAJENKY POPĚVEK								NÁŠ SPISOVA- TEL DÁBEL			
ADELA DOMÁCKÝ				KDEKOLI KOŠE						ZKR. LÉKÁRSKÉ OBOROVÉ ORGANI- ZACE					HADI CITO- SLOVCE ANDEĽ				
KOBEREC						BIBLICKÁ OSOBA				EVROPAN				CHÝŠKA TU MÁŠ					
TISK PO POVRCHU																	PŮSOBNÍ	ČESKÝ ARCHI- TEKT	
	CHOBOT- NATEC	OBRAZY NAHÝCH LIDÍ TABAKOVÉ VÝROBKY S FILTREM																	
OZNAČENÍ VLAKŮ SUPER- CITY			OPAK LESKŮ DOCELA																
NEJVY- SPĚLEJŠÍ BYTOSTI					ČÁST ZEMSKÉ KÚRY	SPOJENÍ										SPZ TACHOVA UKAZOVACÍ ZÁJMENO			
SENEGAL- SKÉ SÍDLO					ZKR. NACISTICKÉ TAJNE POLICIE ODEBRATÍ														
NA RYCHLO							ANGL. BYLINA	MYS SOMÁL- SKA		PNEU- MATIKA (ZAST.)	CITO- SLOVCE ŘINKNUTI	OSLEPT SVĚTLEM INIC. HERCE CUPÁKA						PLÁTY NA PLOTNÉ	MAJETEK ZÁDRUHY
	PLOCHA PARÁDA							I KDYŽ RUSKÉ UKAZOVACÍ ZÁJMENO							OTEC INÁŘEČI AMER. BASKET- BALOVÁ ASOCIACE				
OCHRANA PTÁKŮ					2. ČÁST TAJENKY INIC. PROZAJKA KLIMY										NEJČAS- TĚJŠÍ ČESKÉ PŮLMĚNÍ DOMÁCKÝ EDUARD				
OOTÁTI						ACETYLÉN												SPZ BLANSKA	
CYNICKÝ ČLOVĚK						HMYZ S KROV- KAMI						ČLEN MĚSTSKÉ RADY						SKOTSKÉ SÍDLO	

TAJENKA Z MINULÉHO ČÍSLA: KATALOG FIREM. DÁREK ZÍSKÁVAJÍ VYLOSOVANÍ VÝHERCI: MARIE KYPROVÁ, BEDIHOŠŤ / MARIE HONOVÁ, OTASLAVICE / ALENA BAŇKOVÁ, TOVAČOV

SUDOKU LEHKÉ STŘEDNÍ TĚŽKÉ

			2	9		5		
					5	7		2
2		9	3		7	8		4
	2		7	5	3	9		
4	7		9					
	9	5	4	2	6		3	
				7	2		5	1
5		4			9			6
7	6	2	5		1		8	

5	9							3	
	6	4			8				
7	8	2			5			9	
	2		5	7		4			
	5							2	
9	7	6	4						
						3	9	2	5
2	1						8	3	
			5	2	6	9			

3			9	7			5		
	4						1	9	
2							3	6	7
6					9				
							2		
		1	4						
	6		7	3	8				5
7	9	8	5						4

KOMIKS

Měsíčník Olomoucký kraj Krajánek, periodický tisk

Vydává Olomoucký kraj ve spolupráci se společností Agriprint s.r.o. a Regionálním vydavatelstvím s.r.o.

Adresa vydavatele:
Olomoucký kraj, Jeremenkova 40a, 779 00 Olomouc
IČ: 60609460. Registrováno pod číslem MK ČR E 13609.

Adresa redakce:
Agriprint s.r.o., Wellnerova 7, 779 00 Olomouc

Distribuce:
e-mail: distribuce.krajanek@regvyd.cz, telefon: 266 311 596

Odpovědný redaktor:
Jaroslav Kropáč, e-mail: jarekkropac@gmail.com

Inzerce:
Petr Baštan, mobil: 608 975 337, e-mail: bastan@agriprint.cz

Číslo 5, ročník 20. Olomoucký kraj Krajánek – periodický tisk Olomouckého kraje. Toto číslo vychází v Praze 23. 5. 2021. Měsíčník je distribuován prostřednictvím České pošty, s.p., do všech schránek v kraji.

Uzávěrka příspěvků do dalšího čísla měsíčníku je 3. června.

Martin Šmída: Úrodná půda, čistá voda i vzduch. Nic důležitějšího neznám

Radní Olomouckého kraje Martin Šmída má na starosti životní prostředí a zemědělství. Ani jedna z těchto oblastí nemůže existovat samostatně. Jaké vazby mezi krajinou a člověkem existují? Co musí lidé zlepšit, aby si pod sebou nepodřezali větev a fungovali v harmonii s přírodou, a ne jí navzdory? Podle Martina Šmídy stojí Olomoucký kraj před velkou výzvou, kterou by byla škoda nevyužít.

■ **Otázka životního prostředí se začíná dostávat do popředí, hlavně kvůli klimatické změně. Co myslíte, podaří se oteplování zpomalit?**

Jsem rád, že se oblasti životního prostředí dostává více pozornosti. Ostatně je to téma životně důležité, protože v sobě obsahuje péči o vodu, půdu, ovzduší, krajinu a veškerou faunu a floru. A klimatická změna působí na všechny tyto oblasti. Bohužel nemáme dost jednoduchých a silných nástrojů, jak ji jednoduše zastavit. Větru a dešti poručit neumíme, takže na jedné straně se zkrátka musíme přizpůsobovat nové realitě, na té druhé však musíme dělat maximum i pro to, abychom klimatickou změnu alespoň zpomalili, obzvláště, když jsme přesvědčeni, že jsme jako lidstvo přispěli k jejímu zrychlování.

■ **Od globálního tématu zpátky do regionu. Kde podle vás Olomoucký kraj v ochraně přírody zaspal, a v čem je naopak dobrý?**

Olomoucký kraj se vyznačuje tím, že má překrásnou a rozmanitou přírodu od vysokých hor až po rozsáhlé nížiny. A vybavím si rovnou několik nedostatků a chyb, které se v našem kraji staly. Počínaje nezvládnutou kůrovcovou kalamitou či erozí půdy nebo dokonce snahou o její úplnou likvidaci ve prospěch dalších průmyslových zón a konče třeba havárií na Bečvě, která

svým rozsahem nemá obdoby a dodnes neznáme viníka. Naopak můžeme říct, že jsme se z těchto událostí poučili, a můžu tak prozradit, že například v komisi pro zemědělství a venkov řešíme, jak lépe nastavit dotace do zalesňování po kůrovci, aby se snáz obnovil ekosystém lesa. Zabetonování úrodné půdy u Hněvotína se rovněž podařilo zabránit a připomínkami jsme protierozní vyhlášku i novelu vodního zákona, která by měla řešit právě mimořádné havárie na řekách.

■ **Sucho vloni nebylo, ale letos může přijít. Má náš region potenciál k tomu, aby mu mohl čelit?**

Klíčové je, jak se k půdě chová její vlastník. A máme v kraji dobré vzory, například oceněné v soutěži Pestrá krajina, kteří se k půdě a krajině chovají dlouhodobě zodpovědně. Pak tu však máme jiné, pro které je jediným kritériem rychlý zisk, kteří o nějaké mimoprodukční funkci půdy a krajiny nechťejí vůbec slyšet. Přesto se snažíme motivovat k udržování tůň, pramenných oblastí, suchých poldrů, ale i výsadbě stromů, zakládání a údržbě remízků, alejí a polních cest. Každý takový krajinný prvek může v hospodaření s vodou pomoci.

■ **Se suchem souvisí také kůrovec. Co myslíte, jak budou vypadat lesy v Olomouckém kraji za dalších**

Martin Šmída

deset let? Budeme mít kam chodit na houby?

Lesy nezmizí, ale hodně teď záleží, jak budou vypadat. Zda budou jen plantážemi na smrkové dřevo, nebo komplexními ekosystémy. Osobně bych se rád blížil spíše k té druhé variantě, čili se snažíme nastavit takový systém, aby skladba dřevin více respektovala výškové pásmo a aby byla druhově i věkově rozmanitější. Pak tam bezpochyby porostou i houby.

■ **Jaké dotační programy nebo tituly kraj v souvislosti se životním prostředím vyhláší?**

I přes nepříznivou finanční situaci, v jaké jsme kraj převzali, se nám podařilo udržet tradiční dotační tituly, především na podporu včelařů, na podporu investic do vodohospodářské infrastruktury a do obnovy environmentálních funkcí území, ale i na osvětové a vzdělávací akce a další aktivity od výsadby stromů až po péči o hendikepovaná zvířata.

■ **Jedna z cest k čistější přírodě může vést přes lep-**

ší třídění odpadu. V čem máme ještě rezervy?

Odpadové hospodářství je další velké téma a není to jen třídění odpadu. Třídění nám celkem jde, problém nastává v těch ostatních částech materiálového oběhu. V první řadě ve výrobě a při nakupování se můžeme stále setkat s nesmyslnými několikasložkovými obaly nebo takovými materiály, které recyklovat nejdou, a to ani po správném vytrídění. Také se ve výrobě používá málo recyklátů a stále se nadměrně využívají primární neobnovitelné zdroje.

■ **A co se s tím dá dělat?**

Přemýšlet se musí už při nákupu. Nakupujeme jen to, co opravdu spotřebujeme, neplytváme a vzniklé odpady pak poctivě třídíme. A přestože v separaci plastů, skla a papíru jsme nadprůměrní, rezervy máme stále ve třídění kovů, olejů a především bioodpadu, který tvoří až polovinu směsného komunálního odpadu.

■ **S využitím recyklovaného bioodpadu by problém být neměl...**

Bioodpad má velký potenciál materiálového využití, tedy kompostování. Všechny ty slupky, ohryzky, odřezky, kávové sedliny a čajové sáčky se mohou přeměnit na životadárné hnojivo. A právě organická hmota z kompostáren nám může pomoci v oživování půdy. Do funkce radního jsem přešel právě z pozice vedoucího kompostárny, a tak vím, že většina těch recyklačních oborů naráží na další závažný problém, a to je poptávka a odbyt po recyklovaných výrobcích. Čímž se dostáváme zase na začátek k výrobcům a prodejcům. Tady je pěkně vidět, že máme šanci se dostat k oběhovému hospodářství, jenom zkrátka musíme opravit ty chybějící nebo nesprávně fungující součásti.

■ **Jaké kroky Olomoucký kraj v oblasti separace odpadu podniká?**

Olomoucký kraj se snaží ve dvou rovinách. Tou první je právě osvěta a spolupráce s EKO-KOM či dalšími firmami provozujícími zpětný odběr třeba elektrospotřebičů. Tradiční soutěž o keramickou popelnici nebo nově upravené Ceny Olomouckého kraje v oblasti životního prostředí mají motivovat k důslednému třídění a recyklaci odpadů.

■ **A ta druhá rovina?**

Tam jde o koordinovaný přístup měst a obcí a jejich přípravu na konec skládkování v roce 2030 tak, aby v Olomouckém kraji nenastal kolaps nakládání se směsným odpadem. A tady se pokoušíme o jakýsi restart nástrojů, které jsme si k tomu společně vytvořili, tedy spolku Odpady Olomouckého kraje a jeho servisní akciové společnos-

ti. Jejich pověst je sice z minulých let pošramocená, ale věříme, že nyní začnou skutečně pracovat ve prospěch obcí v Olomouckém kraji a celkově budou otevřenější, transparentnější a odbornější.

■ **Jak by mohl náš kraj z pohledu ochrany životního prostředí vypadat za dalších deset let?**

Já doufám, že se podaří lépe hospodařit s vodou v krajině, že ve spolupráci s obcemi vzniknou na vhodných místech tůně, mokřady i suché poldry a voda nám nebude jen tak odtékat v řekách z kraje a z naší země pryč. Doufám, že se podaří zastavit postupující erozi půdy a celkově si k půdě vybudujeme trochu jiný vztah, než jaký panoval doposud.

■ **Nemáte někdy pocit, že se slovo bio poněkud zneužívá?**

Ano. Třeba když v obchodě vidím bioprodukt vysoce kvalitní a v třech obalech a převezeny kamióny přes celou Evropu. Vždyť právě bio s pozitivními dopady na přírodu a krajinu musí pocházet od blízkých farmářů, kteří se k půdě a krajině chovají s respektem. A vím, že takových máme dost a lze je najít třeba v katalogu regionální produkce. A znovu se vracím k tomu, že je potřeba přemýšlet už při nakupování. Každý z nás má tu moc otočit kurzidlem na ten správný kurz, aby naše krajina nebyla plundrována, ale zvelebována. Aby v ní bylo místo pro rozmanité druhy rostlin i živočichů, kteří se sami bránit neumějí, aby naše odpady byly znovu naším zdrojem a abychom měli úrodnou půdu, čistou vodu a čistý vzduch. Nic důležitějšího ani neznám. (red)

Hejtmanství připomínkuje vodní zákon. Nechce, aby se opakovala tragédie na Bečvě

Olomoucký kraj ve spolupráci s krajem Zlínským shrnul připomínky k novému vodnímu zákonu, který má mimo jiné řešit podobné havárie, jaká se vloni stala na Bečvě. Z dosud neznámého zdroje tam unikl jed, který proměnil řeku v území bez života. Ministerstvem předložený návrh zákona obsahuje řadu chyb i nejasností a oba zmiňované kraje je chtějí korigovat.

„Návrh novely zákona jsme podrobně prostudovali a našli hodně věcí, které je potřeba napravit. Jde o to, aby se něco podobného, jako se stalo vloni

na Bečvě, už nikdy neopakovalo, a pokud ano, tak aby byly jasné kroky, jak mají příslušné orgány postupovat,“ vysvětluje Martin Šmída, radní Olomouckého kraje pro oblast životního prostředí.

Právě nejasná legislativa vedla při loňské havárii na Bečvě ke zmatkům a průtahům. Oba kraje proto navrhují, aby nová legislativa stanovovala plán likvidace a zjišťování příčin od místa vzniku havárie a postupovala tak ve svých šetřeních nejen po proudu, ale i proti proudu toku, aby tak bylo rychleji zjištěno skutečné místo vzniku havárie.

Zcela nesystémový je podle radního Šmídy požadavek ministerstva, aby kraje pro podobné účely vytvářely rezervy ve výši 20 milionů korun.

„Na téma ekologické havárie, pochybení při jejich řešení a nutnosti legislativních změn jsem v tomto týdnu jednal se senátorkou Jitkou Seitlovou. Pevně věřím, že finální zákon po úpravách zabrání opakování zmatků a chyb, které provázely vyšetřování události na řece Bečvě,“ upřesnil hejtman Olomouckého kraje Josef Suchánek. (red)

Ď Víte, že...

- Olomoucký kraj vydává řadu publikací, které se věnují životnímu prostředí a zemědělství? Patří mezi ně například Ekologické zemědělství Olomouckého kraje nebo katalog památných stromů. Všechny elektronické materiály lze stáhnout na webu OLKRAJ.CZ.
- Olomoucký kraj přispívá na provoz záchraným stanicím zvířat? Z dotací se hradí krmivo i veterinární péče.
- V Olomouckém kraji se nacházejí dvě chráněné krajinné oblasti? CHKO Jeseníky a CHKO Litovelské Pomoraví. Obě jsou svojí flórou a faunou unikátní.

Řešení ze strany 8

1	8	7	2	9	4	5	6	3
3	4	6	1	8	5	7	9	2
2	5	9	3	6	7	8	1	4
6	2	1	7	5	3	9	4	8
4	7	3	9	1	8	6	2	5
8	9	5	4	2	6	1	3	7
9	3	8	6	7	2	4	5	1
5	1	4	8	3	9	2	7	6
7	6	2	5	4	1	3	8	9

5	9	1	6	2	4	7	8	3
3	6	4	9	8	7	2	5	1
7	8	2	3	5	1	6	9	4
1	2	3	5	7	8	4	6	9
4	5	8	1	9	6	3	7	2
9	7	6	4	3	2	5	1	8
6	4	7	8	1	3	9	2	5
2	1	9	7	4	5	8	3	6
8	3	5	2	6	9	1	4	7

3	1	6	9	7	4	5	2	8
8	4	7	2	5	3	1	9	6
9	2	5	6	8	1	7	3	4
2	8	9	1	4	5	3	6	7
6	7	3	8	2	9	4	5	1
1	5	4	3	6	7	2	8	9
5	3	1	4	9	6	8	7	2
4	6	2	7	3	8	9	1	5
7	9	8	5	1	2	6	4	3

FASHION DAYS

28.–30. 5. 2021

Fashion Show
První Miss Šantovka
Výstava supersportů
Late Night Shopping

SOUTĚŽ O CENY

santovka.cz

OSEDLEJ SI OLOMOUC NA 15 MINUT ZDARMA

Potřebuješ zrychlit nebo se chceš jenom projet?
Nasedej. Prvních 15 minut platí Šantovka.

santovka.cz

JARNÍ AKCE SE SOUTĚŽÍ

CO NAKOUPIŠ, TO VYHRAJEŠ!

FOTOGRAFIE JSOU POUZE ILLUSTRACÍ

JARNÍ AKCE SE BLÍŽÍ KE KONCI

Nepropásněte nakoupit dřevěné brikety a pelety za nejlepší ceny v roce!

DŘEVĚNÉ BRIKETY od 4,80 Kč / kg

DŘEVĚNÉ PELETY od 4,86 Kč / kg

AKCE PLATÍ OD 1.4.2021 DO VYPRODÁNÍ ZÁSOB.

+420 733 577 905
prodejna.unicov@biomac.cz

BRNÍČKO (Uničov) - centrála

DALŠÍ NEJBLIŽŠÍ PRODEJNY:

BRUNTÁL +420 724 444 756 prodejna.bruntal@biomac.cz	HRANICE +420 734 685 504 prodejna.hranice@biomac.cz	JESEŇÍK +420 734 266 583 prodejna.jesenik@biomac.cz
KARLOVICE +420 775 564 251 prodejna.karlovice@biomac.cz	KRNOV +420 702 207 207 prodejna.krnov@biomac.cz	LEŠTINA +420 603 836 145 prodejna.lestina@biomac.cz
LETOHRAD +420 603 889 004 prodejna.letohrad@biomac.cz	LUTÍN +420 703 894 930 prodejna.lutin@biomac.cz	MLADĚJOV +420 739 358 560 prodejna.mladejov@biomac.cz
NEMOJANY +420 730 157 398 prodejna.nemojany@biomac.cz	OLOMOUC +420 704 988 395 prodejna.olomouc@biomac.cz	PIVÍN +420 606 635 745 prodejna.pivin@biomac.cz
PŘEROV +420 603 255 387 prodejna.prerov@biomac.cz	ROZSTÁNÍ +420 704 951 795 prodejna.rozstani@biomac.cz	

www.BIOMAC.cz

ZÁBŘEH

Pečujeme s láskou, respektem a úctou o osoby s Alzheimerovou chorobou a jiným typem demence.

Smetanova 196/52, 789 01 Zábřeh, Tel.: 778 494 035 E-mail: zabreh@alzheimercentrum.cz
Více informací na www.alzheimercentrum.cz/zabreh

PRODEJ - REALIZACE

Vše skladem

- Bytový koberec - 30%
- Umělá tráva - 30%
- Vinylová podlaha - 30%
- Laminátová podlaha - 21%
- Značkové PVC - 20%

...více na www.jehla.cz

Oslavte jaro s námu!

OLOMOUC - Kafkova 1343/4
u OC Haná, vedle McDonald
tel.: 724 087 813

ZÁBŘEH - ČSA 34a
naproti Kauflandu
tel.: 724 783 381

Blíží se konec pústu. Muzea jsou připravená na nové návštěvníky

Po více než čtyřech měsících by se díky lepší epidemické situaci v regionu mohla otevřít muzea a galerie zřizovaná Olomouckým krajem. Přístupná by pak byla za přísných hygienických pravidel a s částečným omezením počtu návštěvníků. Přesný termín začátku muzejnické sezóny vládá v době uzávěrky tohoto čísla Krajánka neznámila. Otevření expozic se ale předpokládá právě v první polovině května. Galeristé jsou na hosty připraveni.

Například prostějovské muzeum může nabídnout nově instalovanou autorstvou výstavu nazvanou Flóra a fauna z našich depozitářů. „Jde o téma, které je v našich sbírkách v různých podobách hojně zastoupené, a na výstavě jsou předměty, které nesou rostlinné nebo živočišné motivy. Protože některé exponáty jsou zcela nové nebo jsme ještě neměli příležitost je vystavit a byla by škoda se o ně nepodělit, rozhodli jsme se je zpřístupnit touto formou,“ prozradil Václav Horák, ředitel muzea.

V olomouckém vlastivědném muzeu je stále k vidění výstava korunovačních klenotů.

foto: red

Na severu kraje se na první hosty těší muzea v Šumperku a v Jeseníku. To první láká třeba na výstavu extrémních meteorologických jevů a historii turistiky, druhé zve zájemce na prohlídku expozice Bohatství vody a ledu. Prokřehlí hosté se mohou ohřát u výstavy Sopky, kterou muzeum zpřístupní vůbec poprvé.

Svoje trumfy je připraveno vyložit i Vlastivědné muzeum v Olomouci. Jeho návštěvníci se mohou těšit na prezentaci českých korunovačních klenotů, výstavu díla Jiřího Loudy, expozici z historie policejních sborů a prezentaci Pavla Rozsívala – Stud i um. Olomoucké muzeum se navíc pochlubí také zcela novým vzhledem,

má totiž opravenou fasádu a rekonstruovaná historická vrata.

Na severu kraje se na první hosty těší muzea v Šumperku a v Jeseníku. To první láká třeba na výstavu extrémních meteorologických jevů a historii turistiky, druhé zve zájemce na prohlídku expozice Bohatství vody a ledu. Prokřehlí hosté se mohou ohřát u výstavy Sopky, kterou muzeum zpřístupní vůbec poprvé.

Na novou sezónu se připravuje také Červený do-

mek Petra Bezruče v Kostelci na Hané na Prostějovsku. Ve středu 19. května to bude přesně rok od jeho slavnostního znovuotevření. „První návštěvníká sezóna v novém dopadla i přes nepříznivou epidemiologickou situaci velmi dobře. Před vládním uzavřením navštívilo Červený domek několik stovek turistů, dokonce jsme stihli uskutečnit i několik akcí. Věříme však, že letošní sezóna bude mnohem úspěšnější,“ sdělil historik Filip Gregor. (red)

Expozice představí ukryté kachle a vysvětlí, co jsou to kadluby

Muzeum Komenického v Přerově zve na výstavu, která představí výběr těch nejkrásnějších ukrytých kachlů, jež stvořily ruce hrnčířských mistrů v 15. až 17. století.

Výstava představí veřejnosti bohatství, půvab i symboliku výzdobných motivů středověkých až raně novověkých kachlů, které esteticky dotvářely obytné interie-

ry šlechtických sídel i měšťanských domů. Prezentované exempláře byly v průběhu minulých let nalezeny na různých archeologických lokalitách Přerovska, jako je třeba hrad Helfštýn, Hranice a Lipník nad Bečvou. Až dosud se všechny předměty ukrývaly v muzejních depozitářích.

Vystavené nálezy jsou důkazem vzestupu výroby kamnářské keramiky, který nastal na území dneš-

ního Přerovska především v poslední třetině 15. století a na počátku 16. století, což souviselo s obnovou měst po husitských a česko-uherských válkách. Města i jejich předměstí v této době rychle rostla a řemesla dosahovala stále vyšší úrovně. V souvislosti s tímto rozvojem procházela řada šlechtických sídel rozsáhlými přestavbami. Tento rozvoj v letech 1475–1521 také koresponduje s obdobím, kdy se maji-

telem přerovského, helfštýnského a hranického panství stal Vilém z Pernštejna.

Výstava je rozdělena do skupin podle reliéfní výzdoby kachlů na motivy náboženské, fantaskní, mytologické, alegorické, žánrové, portrétní, heraldické, architektonické a ornamentální. Samostatný oddíl pak tvoří formy na výrobu čelních vyhřívacích stěn komorových kachlů – takzvané kadluby. (red)

Hledá se nejlepší venkovský knihovník. Navrhněte třeba toho svého

Už popáté hledá Vědecká knihovna v Olomouci nejlepšího venkovského knihovníka Olomouckého kraje. Nominace mohou zasílat zřizovatelé knihoven, zástupci jiných půjčoven knih i sami čtenáři, a to do konce května. Nominací formulář najdete na www.vkol.cz.

„Mnozí knihovníci obecních knihoven se výrazně podílejí na kulturním životě obce. Rozvíjí tak dů-

ležitou komunitní funkci těchto zařízení,“ uvedla ředitelka Vědecké knihovny v Olomouci Iveta Tichá.

Nominován může být knihovník či knihovnice z jakékoliv knihovny v regionu, jejichž pracovní úvazek nepřesáhne čtyřicet hodin týdně. Hodnotící komise složená ze zástupců Vědecké knihovny a pověřených knihoven následně z došlých přihlášek vybere pět nejlepších, které osobně navští-

ví. Na základě toho pak určí vítězné pořadí. Vyhlášení výsledků proběhne na podzim.

„Existují profese, které jsou sice nenápadné, ale zato mimořádně důležité. Počítám mezi ně i knihovníky. Soutěž o nejlepšího z nich má jediný cíl – poděkovat jim za práci, kterou vykonávají pro čtenáře ve své obci,“ řekl radní Olomouckého kraje pro oblast kultury Jan Žůrek. V Olomouckém kraji

jsou celkem 473 knihovny, z toho 430 neprofesionálních. Hejtmanství letos na jejich provoz uvolnilo bezmála třináct milionů korun v rámci podpory regionální funkce knihoven.

Knihovny se navíc mohou ucházet o další finance hned ze dvou krajských dotačních programů, v nichž je zhruba šestnáct milionů korun. Například díky programu obnovy drobného majetku mohou získat peníze na vybavení. (red)

Nová publikace představuje zámek v Čechách pod Kosířem

Olomoucký kraj vydal další z řady publikací představujících kulturu a její dědictví, které se dodnes zachovalo na území regionu. Tentokrát se čtenářům podrobněji představí zámek v Čechách pod Kosířem.

„Je to místo, kde se snoubí historie s uměním, přírodou a geniem loci,“ řekl radní Olomouckého kraje pro kulturu a památkovou péči Jan Žůrek.

Čechy pod Kosířem se pyšní nádherným zámeč-

kým parkem plným vzácných domácích i cizokrajných dřevin a spoustou malebných zákoutí.

Po úspěšné a nákladné rekonstrukci je zámek od roku 2016 jednou z nejnavštěvovanějších památek v kraji. Podmanivé místo spjaté s pobytem a tvorbou malíře Josefa Mánesa vloni zvítězilo v anketě Památka roku ČR. Nová publikace je k dispozici na pokladně zámku nebo ke stažení na webové stránce OLKRAJ.CZ. (red)

Chybí vám program na večer? Vyzkoušejte kostel

V plném proudu jsou teď přípravy na další ročník Nocí kostelů. Ta se letos uskuteční v pátek 28. května a oproti předchozím letům chystá některé změny. Návštěvníci církevních svatostánků se tak rozhodně nudit nebudou.

„Namísto poutního pasu je letos připraven časopis, který přináší tematické rozhovory, tipy na výlety, soutěžní anketu o věcné ceny a hry pro nejmenší zájemce. K volnému odběru bude časopis na místě přihlášených kostelů, v Turistickém informačním centru Olomouc nebo v Galerii Šantovka několik dní před akcí,“ prozradil David Mikša z Centra pro kulturu Arcibiskupství olomouckého.

Akce se každý rok těší velkému zájmu veřejnosti. Lidé mohou v průběhu noci navštívit například ta místa

kostelů, jež běžně přístupná nejsou. Mnohde pro ně pořadatelé připravili zajímavý doprovodný program.

„Nabídku přihlášených kostelů, modliteben a sborů, program a další podrobnosti najdou zájemci na webu a Facebooku Noc kostelů,“ dodal Mikša.

A na závěr ještě upozornění – akce se uskuteční jen za předpokladu, že to dovolí epidemiologická situace. Pořadatelé proto lidem doporučují sledovat webové stránky projektu i sociální sítě, kde se dozví aktuální informace. (red)

Ideme celá rodina
stezka poznání

Přijďte společně s Olomouckým krajem prožít rodinné odpoledne na olomouckých Poděbradách a zúčastnit se tak dalšího ročníku akce **Ideme celá rodina**

čtvrtek 27.5.2021 od 13:00
Areál - olomoucké Poděbrady

Vstup i občerstvení je pro účastníky zdarma

Akce je určena pro všechny generace
V pěkné přírodě spolu zažijete spoustu zábavy

Těšit se můžete na stezku s úkoly pro malé i velké,
workshop přerovského malíře Lubomíra Dostála
i kreativní dílničky pro děti

www.krsoi.cz

Amatérské soutěže ve fotbale se letos bohužel nedohrají

Je to bohužel definitivní. Všechny domácí neprofesionální fotbalové soutěže, včetně mládežnických, nepoznají v letošní sezoně vítěze. Výkonný výbor Fotbalové asociace České republiky na svém zasedání v úterý 4. května rozhodl o tom, že jejich soutěžní sezonu kvůli pandemii koronaviru a restriktivním opatřením předčasně ukončí.

Asociace podle svého předsedy Martina Malíka až do poslední chvíle bojovala o to, aby se amatérské soutěže mohly dohrát. Připravovala proto různé scénáře, které by ve složitých dobách zajistily také zachování jejich regulérnosti. „Máme ale první květnový týden a stále není povolena ani možnost plnohodnotného tréninku klubů, takže je potřeba nyní bohužel konstatovat, že ani fotbalo-

Třetiligoví fotbalisté Uničova (v tmavě modrém) na ilustračním snímku.

foto: Petr Komárek

vé soutěže již nepůjde dohrát,“ sdělil Malík ve čtvrtý květnový den.

Rozhodnutí fotbalových funkcionářů se týká všech týmů působících od mužské třetí ligy (v případě Olomouckého kraje Moravskoslezské fotbalové

ligy) až po přípravku. Zahnuje také ženský fotbal.

Malík nicméně řekl, že pokud rozvolňování protikoronavirových opatření umožní alespoň pořádání fotbalových turnajů, fotbalová asociace na ně finančně přispěje. „Za pře-

dem stanovených pravidel bychom propláceli náklady klubů na rozhodčí, abychom alespoň nějakou měrou přispěli k návratu fotbalu na hřiště a zároveň pomohli přípravě hráčů na novou sezonu,“ informoval. (red)

Naváže na dědu, mladík Jurka se prošermoval na olympiádu

Kordista Jakub Jurka z Dukly Olomouc bude startovat na letošních letních olympijských hrách v japonské metropoli Tokiu. Ve druhé polovině dubna ovládl evropskou kvalifikaci, která se konala v hlavním městě Španělska Madridu. Pod pěti kruhy bude startovat stejně jako jeho děda Jaroslav Jurka, ten se účastnil olympiád 1976 v kanadském Montrealu a 1980 v Moskvě.

„Emoce, které prožívám, jsou úplně nesku-tečné. Ani nevím, co se se mnou stalo, že jsem dokázal podat takový výsledek. Udělali jsme všechno pro to, aby to vyšlo. Teď se těším do Tokia, kde se budeme prát o medaili,“ svě-

řil se jednadvacetiletý Jurka po triumfu v Madridu v rozhovoru pro Českou televizi.

Do play-off evropské kvalifikace vstupoval s bilancí čtyř výher a jedné porážky. Na španělské půdě si poté postupně poradil s Lucemburčanem Giannottem, domácím Peireirom a Polákem Zawrotniakem. Ve finále pokořil švédského reprezentanta Svenssona.

Dědeček Jakuba Jurky - Jaroslava Jurka zasáhl na dvou letních olympiádách do soutěží v šermu kordem a fleretem. Jeho nejlepším individuálním umístěním z těchto akcí se stala sedmá pozice v kordu v Moskvě 1980. Ve stejné disciplíně pak jako člen československého týmu skončil šestý. (red)

Merli předvedl na MČR Ecce Homo trojitý rekord

Trať Ecce Homo o závěrečném dubnovém víkendu ožila. Patřila totiž Mistrovství České republiky v závodech do vrchu. Tradiční atmosféra ho však neprovázela, kvůli opatřením proti koronaviru se uskutečnilo bez diváků. Na pomezí Hané a Nížkého Jeseníku válel italský jezdec Christian Merli, jenž během soboty a neděle celkem třikrát překonal traťový rekord.

Osmačtyřicetiletý Merli lámal rekordy na zkrácené trati. V první sobotní jízdě dokázal pokořit tři roky starý čas Miloše Beneše, ve druhé pak ještě vlastní počín vylepšil. Hodnota nového rekordu se tak rovnala času 1:48,31.

Druhé místo za Merlim obsadil Francouz Petit, třetí skončil domácí Miloš Beneš. Ten zároveň vyhrál sobotní část závodu Autoklub Mistrovství České republi-

Na jízdách letošního MČR Ecce Homo kraloval Ital Christian Merli. Archivní foto: Tomáš Kaňka/eccehomo.cz

ky, nejlépe si vedl také mezi vozy kategorie E2-SS.

Výkon rodáka z Trenčana Merliho vyvrcholil v neděli. Ačkoliv byl Šternberk jeho premiérovou závodní destinací v letošní sezoně, znovu se blýskl traťovým rekordem. Čas ze soboty vylepšil na 1,47:91. Šanci na čtvrtý rekord během víkendu mu vzalo zrušení druhé závodní jízdy.

Jen o 0,79 sekundy za Merlim zaostal šternberský závodník Petr Trnka, který o poslední dubnové neděli triumfoval v českém závodním poli. Trnkovi pomohl nový třílitrový vůz Norma M 20 FC Mugen, v jeho kokpitu zvítězil rovněž ve skupině E2-SC.

Mistrovství republiky Ecce Homo předchá-

zelo čtyřicátému ročníku evropského šampionátu. Ten se uskuteční od pátku 28. do neděle 30. května. Organizátoři závod připravují. Za jakých podmínek se bude konat, ale netuší. Pevně nicméně věří, že by souboj o titul mistra starého kontinentu mohl proběhnout před zraky diváků, uvedli na konci dubna. (red)

Olomoucký kordista Jakub Jurka zabojuje o medaili na olympiádě v Tokiu. foto: Facebook J. Jurky

Látal po sezoně opustí lavičku fotbalové Sigmy

Fotbalisté Sigmy Olomouc budou mít od příští sezony FORTUNA:LIGY, nejvyšší fotbalové soutěže v Česku, nového trenéra. Stávající kouč Radoslav Látal po dohrání letošního ročníku skončí. Hanácký klub o tom informoval na svých webových stránkách.

„Po vzájemné diskuzi jsme se s trenérem domluvili, že po skončení sou-

časné sezony nebudeme dále pokračovat ve spolupráci. Vzhledem k tomu, že kádr neprojde výraznými změnami, shodli jsme se na nutnosti dodat týmu nový impuls. Proto do nové sezóny půjdeme s novým trenérem. Od dnešního dne se budeme snažit hledat vhodného nástupce,“ řekl pro Sigmafotbal.cz sportovní manažer Olomoučanů Ladislav Minář.

Trenér Radoslav Látal u fotbalistů Olomouce dokončí sezonu, pak odejde. foto: Sigmafotbal.cz

Spolu s Látalem odejde ze Sigmy také jeho asistent Jiří Neček. Olomouc vedli od roku 2019.

V loňské sezoně s ní po prvoligové základní části obsadili jedenácté místo, což znamenalo účast ve skupině o záchranu. Hanáci tím v kombinaci s vypadnutím v semifinále domácího poháru MOL Cup, kde podlehli Liberci 1:2, přišli o mož-

nost ucházet se o účast v pohárové Evropě. Sestup jim reálně nehrozil, v šestičlenném pořadí nejnižší nadstavby obsadili první pozici.

Letos Sigmou v poháru vyradila pražská Slavia, ve čtvrtfinále ji porazila rozdílem tří branek. V lize Látalovu výběru po třiceti kolech – v době, kdy tento text vznikal – patřila desátá příčka. (red)